SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 28, П'ЯТНИЦЯ, 12 ЛИПНЯ 2013 РОКУ | 1893 | Vol. 120, No. 28, FRIDAY, JULY 12, 2013 | $1.00

Українці і поляки спільно молились за жертв Волинської трагедії

Момент спільної молитви в Павлівці. (Фото: Радіо Свобода)

Галина Терещук

ПАВЛІВКА, Україна/САГРИНЬ, Польща. – 8 липня за ініціятиви громадськости України та Польщі відбулась перша спільна акція примирення українського і польського народів щодо Волинської трагедії 1943-1944 років, внаслідок якої постраждало мирне населення Волині – поляки і українці. Представники духовенства, науковці, громадські діячі моли-

(Закінчення на стор. 15)

Задля ґрунтовнішого вивчення Голодомору

ВІКТОРІЯ, Бритійська Колюмбія. – 1–3 червня в Університеті провінційної столиці Бритійської Колюмбії науковці Канадського Інституту Українських Студій, які працюють для Дослідно-освітнього консорціюму з вивчення Голодомору (Богдан Клід, Андрій Макух і Сергій Ціпко) організували, в межах цьогорічної конференції Канадської асоціяції славістів, спеціяльну секцію на тему „Український голод 1932-1933 років: метаморфоза, політика й визнання".

У першій доповіді, „Метаморфоза голоду: або як голод 1931-1932 років став Голодомором 1932-1933 років", д-р Б. Клід зазна-

(Закінчення на стор. 21)

На конференції славістів: (зліва) Богдан Клід, Сергій Ціпко, Андрій Макух. (Фото: КІУС)

ТЕМА ДНЯ

Консенсус між правдою і кривдою?

Петро Часто

Сказав один мудрий чоловік: нездійсненність ідеалу ще не свідчить проти самого ідеалу. У випадку з нинішньою ситуацією в Україні нездійсненність стосується неможливости загальноукраїнського консенсусу, тобто порозуміння між народом і владою країни. Українське суспільство рухається якраз у зворотньому напрямку – у тому, котрий веде просто до прірви. І вже ледве чи вдасться уникнути великого болю, бо коли здоровий зв'язок між верхами і низами розривається, то цей утворений між ними простір заповнюється нічим іншим, тільки взаємною ворожнечою і ненавистю.

В Україні вже ніхто не знає, що принесе завтрашній день, і вже ніхто не запевнить, що обійдеться без загальної драми. Вона вже стукає у двері.

Але саме в момент такого затишшя перед бурею, коли атмосфера наелектризована, коли протилежні сторони діють уже за інерцією і конфлікт виглядає неминучим, й має особливу ціну розважливе, отямлювальне слово.

З ним звернулася до збуреної страшними суперечностями України ув'язнена Юлія Тимошенко, закликавши зібрати у столичному Українському домі загальноукраїнський круглий стіл з участю Президента Віктора Януковича, Голови Верховної Ради Володимира Рибака, чільних міністрів, керівників усіх парляментських фракцій, делеґацій від Европейського союзу і Венеціянської комісії, усіх колишніх президентів України і колишніх міністрів закордонних справ, керівників усіх громадських рухів та організацій країни, а також моральних авторитетів нації – щоб „за 67 робочих днів здійснити диво", тобто виконати умови, котрі уможливлять підписання Угоди про асоціяцію України з Европейським союзом.

„Сьогодні підписання Угоди про асоціяцію – під загрозою. Як патріоти ми не маємо права на порожнє критиканство, на домашню війну. Тож піднімімося над обставинами та зробімо цей крок до Европи разом", – закликала Ю. Тимошенко.

Певна річ, вкрай актуальна ініціятива негайно опинилася в центрі суспільної уваги. „Давно вже в нашій політиці не було настільки вдалих з погляду піяр-технології заяв з боку опозиції. Ця ініціятива свідчить про добре професійне чуття Юлії Тимошенко. Вона задеклярувала свій статус заагальнонаціонального політичного провідника", – вважає політолог Михайло Бесараб.

Група вчених і громадських діячів взялася за практичне втілення ідеї, оформивши її як „Порозуміння заради европейського майбутнього". Ось узагальнена думка одного з членів цієї групи, почесного президента Києво-Могилянської академії В'ячеслава Брюховецького: „Мудрі люди завжди знаходили можливість

(Закінчення на стор. 21)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Три умови для України

ВІЛЬНЮС, Литва. – 5 липня у Вільнюсі відбулося виїзне засідання Европейської комісії на чолі з Жозе-Мануелем Барозу в зв'язку з початком головування Литви у Европейському союзі. Члени европейського уряду обговорили розвиток програми Східнього партнерства і майбутнє підписання Угоди про асоціяцію між Україною і ЕС. Під час зустрічі Президент Литви Даля Ґрібаускайте назвала три умови ЕС щодо успішного набуття Україною асоційованого членства в ЕС: розв'язання проблеми ув'язнення Юлії Тимошенко, реформа Генеральної прокуратури і зміни у виборчому законодавстві України. „Я вимушений ще раз попередити керівництво України, що підписання Угоди про асоціяцію і зону вільної торгівлі складно буде досягти без виконання відомих Києву вимог", – сказав Ж.-М. Барозу. *(Бі-Бі-Сі)*

ЦВК очолив „реґіонал"

КИЇВ. – Центральна виборча комісія 6 липня обрала своїм головою 39-річного Михайла Охендовського. За його кандидатуру проголосували 11 з 14 членів комісії. М. Охендовський 1 червня 2007 року був обраний до ЦВК за квотою Партії Реґіонів у Верховній Раді. Він закінчив Інститут міжнародних відносин Київського університету ім. Тараса Шевченка, працював заступником директора юридичної фірми „Проксен". 4 липня Верховна Рада звільнила з посади голови ЦВК Володимира Шаповала у зв'язку з досягненням ним 65 років. *(Радіо „Свобода")*

Українці проти корупції

КИЇВ. – Понад 60 відс. жителів України висловлюють готовність протестувати проти корупції, при цьому понад третина українців готові до вуличного протесту, свідчать дані дослідження організації „Барометр всесвітньої корупції", опубліковані 9 липня. Такі настрої в суспільстві зумовлені тим, що за останні два роки рівень корупції в Україні значно зріс, державний сектор корумпований, дії уряду в боротьбі з корупцією нерезультативні. *(УНІАН)*

Книга „Мовного майдану"

КИЇВ. – Активісти „Мовного майдану" під час прес-конференції в УНІАН 4 липня презентували збірку есеїв „Український дім: річниця протестів проти „мовного закону", яка складається зі спогадів учасників акцій протесту та містить аналітичні статті, присвячені історико-суспільному феномену мови і його впливу на сучасність. Передмову до книги під назвою „Про мовний мінус, що породжує плюс", написала народний депутат України від фракції „Свободи" Ірина Фаріон. *(УНІАН)*

Виявили підводний човен

СИМФЕРОПІЛЬ. – Кримська влада встановила і оприлюднила списки членів залоги радянського підводного човна „Щ-216", що загинув 17 лютого 1944 року біля берегів Криму. Про це на прес-конференції повідомила голова Республіканського комітету Криму з охорони культурної спадщини Лариса Опанасюк. У списку загиблих є уродженці Харківської, Запорізької, Донецької, Вінницької областей та Криму у віці від 18 до 22 років. Підводний човен виявили 4 липня фахівці Чорноморського центру підводних досліджень на глибині 52 метри в 12 милях на південний захід від мису Тарханкут. *(„Укрінформ")*

Палац закрили для наради

ЯЛТА. – Ряд засобів масової інформації поширили вістку про те, що Лівадійський палац закрили для відвідувачів 9 липня через офіційне святкування дня народження Президента України Віктора Януковича. Прес-служба Кабінету міністрів спростувала цю вістку повідомленням, що палац закрито для розширеної наради під головуванням Прем'єра Миколи Азарова з розгляду реґіональних аспектів виконання Державної програми активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки, а не через святкування дня народження В. Януковича, який наразі перебуває у відпустці в Криму. („Укрінформ")

Україна втрачає миролюбність

СТОКГОЛЬМ. – Згідно з Ґльобальним індексом миролюбности, представленим Міжнародним інститутом дослідження миру, Україна посіла 111-те місце зі 162 країн, опустившись у цьому показнику за рік на 40 позицій.

„За минулий рік позиції України, Таджикистану (118) та Росії (155) істотно погіршилися", – зазначили укладачі індексу. Евразія і Росія опинилися серед найменш миролюбних реґіонів світу, поступаючись тільки Південній Азії, Середньому Сходові і Північній Африці.

Наймирнішою країною світу є Ісляндія, найбільш небезпечною – Афганістан. Загалом, за підсумками згаданого Інституту, у 2013 році 110 країн стали менш мирними, ніж торік, і лише 48 – миролюбнішими.

Аналітики вказують на те, що світ у цілому стає небезпечнішим: кількість убивств зростає, також мають тенденцію до збільшення військові витрати у багатьох країнах. У дослідженні йдеться про громадянську війну в Сирії, зростання військових витрат в Ірані, Іраку, Афганістані та інших країнах. *(Радіо „Свобода")*

Можлива девальвація гривні

ВАШІНҐТОН. – Міжнародне рейтинґове аґентство „S&P" (Standard and Poor's) прогнозує зменшення до кінця 2013 року обсягу золотовалютних резервів Національного банку України і девальвацію гривні.

„Ми очікуємо, що в 2013 році обсяг міжнародних резервів України знизиться приблизно до 20 млрд. дол. У нашому базовому сценарії ми використовуємо допущення про зниження курсу гривні до доляра з 7.99 у 2012 році до 9.0 в 2013 році", – відзначається в огляді.

Аґентство „S&P" вважає, що запровадження Національним банком вимоги з продажу експортерами 50 відс. валютного доходу лише на деякий час ослабить тиск на курс гривні.

„З нашої точки зору, повторне введення Національним банком механізмів контролі за припливом капіталу (вимога про те, щоб українські компанії-експортери та фізичні особи, які отримують за кордону валютні надходження у розмірі більше 150 тис. гривень на місяць, конвертували 50 відс. переказаних грошей у гривні) послабить тиск на курс гривні лише на деякий час", – йдеться в повідомленні.

Рейтинґове аґентство підкреслює, що наполегливе прагнення української влади не допустити змін курсу гривні на тлі погіршення основних економічних показників може призвести до вимушеної девальвації національної валюти.

„Україна зазнає ризику коливання курсу гривні і ризику девальвації національної валюти, особливо у зв'язку з високим рівнем доляризації економіки і тим, що українські позичальники активно виробляють запозичення на зовнішніх ринках", – відзначає аґентство.

Після прогнозованого „S&P" зниження золотовалютних резервів Національного банку України вони, на думку експертів аґентства, залишаться на низькому рівні, якщо не будуть знайдені джерела довготривалого фінансування.

„До цього моменту уряд користувався перевагами значного рівня ліквідности на світових ринках капіталу, покриваючи свої потреби у фінансуванні за рахунок міжнародних запозичень. Однак, на наш погляд, сприятлива кон'юнктура ринків капіталу може виявитися нестійкою, що призведе до подальшого посилення тиску на показники зовнішнього фінансування", – йдеться в повідомленні.

За оцінками „S&P," на даний момент український уряд забезпечив фінансування для покриття приблизно половини потреб в чужоземній валюті на 2013 рік. *(„Кореспондент")*

У Києві відбувся фестиваль „Країна мрій"

КИЇВ. – 6 і 7 липня на Співочому полі відбувся 10-ий Міжнародний фестиваль „Країна мрій" – свято живої етнічної музики, леґенд кобзарства, самобутніх майстрів, які надихають і наповнюють слухачів своєю чарівною енерґією.

На фестивалі діяли „Алея майстрів", „Дитяча галявина", „Майстерня народних танців", „Подіюм просто неба", „Козацькі розваги", „Літературна сцена", „Книжковий ярмарок".

Обидва дні працювали вісім сцен: чотири музичні („Головна", „Кримсько-татарська", „Зелена галявина", „Кобзарська майстерня"), танцювальна („Майстерня танців") і три літературні („Літературна сцена", „Літературна кухня", „Курінь").

У фестивалі взяли участь 350 музикантів з 15 країн світу: України, Великобританії, Франції, Австрії, Туреччини, Білорусі, Південно-Африканської Республіки, Болгарії, Німеччини, Казахстану, Ізраїлю, Канади, Росії, Вірменії, США.

Зокрема на головній сцені виступили гурти „Kozak System" (Київ), „Ram'd' mes" (Париж, Франція), „SunSay & Elvira Sarykhalil" (Харків-Крим), „Fatima Spar" (Австрія), „Papa Duke Band & Олег Скрипка" (Україна-Канада). *(Радіо „Свобода")*

Гості Міжнародного фестивалю „Країна мрій" танцюють на Співочому полі у Києві 7 липня. (Фото: „Кореспондент")

ДО 200-РІЧЧЯ ВІД НАРОДЖЕННЯ Т. ШЕВЧЕНКА

Парк в Любліні назвали на честь поета

Марта Осадца

ЛЮБЛІН, Польща. – 20 червня парк у центральній частині міста-побратима Львова, між вулицями Підзамче та Руською, назвали ім'ям Тараса Шевченка. Участь у церемонії взяли Посол України в Польщі Маркіян Мальський, президент міста Кшиштоф Жук, представники Львова, Тернополя, Івано-Франківська, Донецька та Луганська – міст-побратимів Любліну.

Урочистості відвідав проректор Українського Католицького Університету Володимир Турчиновський. Хор співав шевченківських пісень, також читали уривки з „Кобзаря".

Ініціяторами відзначення ювілею Т. Шевченка стали Українське товариство в Любліні, Генеральне консульство України в Любліні, а також Почесний консул України у Холмі Станіслав Адам'як.

Урочисте відкриття парку ім. Тараса Шевченка в Любліні. (Фото: volynpost.com)

З ініціятиви університету відкрито пам'ятник

Олександер Костирко

ЧЕРКАСИ. – Погруддя Тараса Шевченка відкрили 21 червня у житловому районі „Хемічне селище", створеному під час будівництва великих хемічних підприємств. Ініціятором вшанування пам'яті великого Кобзаря став Східньоевропейський університет економіки та менеджменту.

Двометрове погруддя мистця було виготовлене за гроші почесного президента університету проф. Рауфа Аблязова, який в 1962 році приїхав до Черкас з Татарстану, був начальником конструкторського бюра нової космічної техніки, а після розпаду СРСР заснував університет, який очолював впродовж 20 років. Погруддя з ґраніту виготовив черкаський скульптор Олександер Гульбіс.

Секретар міської ради Віктор Білоусов, який взяв участь у відкритті пам'ятника, сказав: „Через рік ми святкуватимемо 200-річчя з Дня народження Великого Кобзаря. Очікуємо велику кількість туристів. Керівництво вищого навчального закладу, не чекаючи вказівок, створює нові культурні об'єкти, нові проєкти, зокрема ляндшафтного оформлення".

Під час урочистого відкриття погруддя Тараса Шевченка в Черкасах. (Фото: Олександер Костирко)

Олімпійський чемпіон отримав медалю Т. Шевченка

КАЛҐАРІ, Альберта. – 19 червня відомий українсько-канадський олімпійський золотий медаліст у швидкісному бігу на ковзанах Лукас Маковський та президент Конґресу Українців Канади (КУК) Павло Ґрод отримали престижні нагороди під час річних загальних зборів Спілки українських канадських професіоналістів і підприємців Калґарі. У зборах також взяв участь Посол України в Канаді Володимир Пристайко.

Олімпійський чемпіон Лукас Маковський під час нагородження. (Фото: КУК)

Медаля Тараса Шевченка.

КУК нагородив медалею Тараса Шевченка олімпійського чемпіона Канади Л. Маковського, активного члена української громади, учасника танцювального ансамблю „Таварія" і українського табору „Тризуб".

Під час зимових олімпійських ігор у Ванкувері, в 2010 році, Л. Маковський виграв для Канади золоту олімпійську медалю у командному бігові. Чемпіон збирається на олімпійські змагання 2014 року в Сочі, Російська Федерація. Нагороду вручив Л. Маковському президент КУК П. Ґрод.

Спілка українських канадських професіоналістів і підприємців Калґарі нагородила також П. Ґрода за видатні заслуги у розбудові українсько-канадської громади.

КУК

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В пам'ять Євгена Коновальця

ЛЬВІВ. – Обласна рада 25 червня прийняла рішення створити організаційний комітет з увічнення пам'яті та перепоховання першого голови Організації Українських Націоналістів Євгена Коновальця в Україні. У 2010 році на Личаківському цвинтарі Львова перепоховано прах провідних діячів ОУН Лева і Дарії Ребетів, які раніше були поховані у Мюнхені. Є. Коновалець загинув у 1938 році в Ротердамі внаслідок спецоперації НКВД. Його поховали на цвинтарі Кросвейк, де закінчується термін оренди місця поховання, тому постало питання про перепоховання героя визвольної боротьби в Україні. *(Марта Осадца)*

Інна Шевченко житиме у Франції

ПАРИЖ. – Французьке бюро захисту біженців та осіб без громадянства задовольнило прохання активістки руху „ФЕМЕН" Інни Шевченко про надання їй притулку у Франції. Про це 9 липня заявила І. Шевченко, опублікувавши фотокопію документу, датованого 9 квітня. 23-річна І. Шевченко подала прохання про притулок після того, як прибула до Парижу за туристичною візою у серпні 2012 року. Згодом вона заснувала в Парижі „тренувальний центр" для активісток руху, який засновано в Україні 2008 року. Його активістки проводять акції, спрямовані проти сексуальної експлуатації жінок. *(Бі-Бі-Сі)*

Поставлять пам'ятник М. Вербицькому

ЛЬВІВ. – Переможцями всеукраїнського конкурсу на найкращу ідею пам'ятника авторові музики Гимну України Михайлові Вербицькому у Львові стали 25 серпня скульптори брати Андрій та Володимир Сухорські. На конкурс, який проводило громадське товариство „Надсяння", надійшов 21 проєкт. Скульптори Сухорські відомі в Україні завдяки пам'ятникам Тарасові Шевченкові та Юрієві Змієборцеві у Львові. Пам'ятник композиторові буде споруджено на гроші громади на розі вулиць Степана Бандери, М. Вербицького і Генерала Тараса Чупринки. *(Марта Осадца)*

Турнір за гроші „Ґазпрому"

КИЇВ. – Команда футбольного клюбу „Динамо" 7 липня впевнено перемогла з рахунком 2:1 московський „Спартак" в останньому матчі Об'єднаного турніру. Об'єднаний турнір найкращих команд України і Росії відбувся з 27 червня по 7 липня в Києві, Донецьку і Москві. Перемогла в турнірі команда „Динамо" (10 точок), команди „Шахтар" (Донецьк), „Зеніт" (Санкт-Петербург) і „Спартак" (Москва) мають по чотири точки. Спортивні оглядачі вважають, що цей турнір був спробою відродити футбольний чемпіонат Співдружности Незалежних Держав за гроші „Ґазпрому", який дав кожній команді за участь в турнірі по 1 млн. евро. *(„Чемпіон")*

Мешканці Врадіївки вирушили до Києва

ВРАДІЇВКА, Миколаївська область. – У ніч з 26 на 27 червня у Врадіївці міліціонери жорстоко побили і зґвалтували 29-річну Ірину Крашкову, яка в тяжкому стані перебуває в лікарні. Потерпіла назвала кривдників – капітана міліції Євгена Дрижака, лейтенанта Дмитра Поліщука і водія Сергія Рябиненка. Це викликало обурення місцевих жителів, які у ніч з 1 на 2 липня штурмували відділення міліції, вимагаючи покарати винних у злочині. У результаті в будівлі були виламані двері та ворота внутрішнього двору, розбиті вікна, пошкоджені службові авта. У відповідь міліціонери, які зачинилися в приміщенні, застосували сльозогінний газ і, за деякими даними, вогнепальну зброю. У справі зґвалтування заарештували Д. Поліщука та С. Рябиненка, а також заступника начальника районного відділку міліції Михайла Кудринського, якого звинувачують у намаганні приховати злочин. Перед цим у Врадіївці відбулося загадкове вбивство зі зґвалтуванням 15-річної Аліни Поркул. Батько убитої Ігор Поркул висловив думку, що її вбили Є. Дрижак та Д. Поліщук. Мешканці Врадіївки вирушили 7 липня пішою ходою до Києва, де вимагатимуть звільнення Віталія Захарченка з посади міністра внутрішніх справ. *(Радіо „Свобода")*

АМЕРИКА І СВІТ

Святкова парада і після неї

ВАШІНҐТОН. – 4 липня у столиці відбулася урочиста парада, присвячена Дню Незалежности. Опісля сотні тисяч американців зібралися перед Капітолієм на велику традиційну вечірку. Як і в попередні роки, панувала тепла, радісна загальна атмосфера. Однак, на цей раз не обійшлося без „ложки дьоґтю в бочці меду": ранковий Вашінґтон 5 липня виявився завалений сміттям, бо зменшення федерального бюджету на 85 млрд. дол. змусило відмовитися від спеціяльної служби нічного прибирання. Добре, що на допомогу прийшло понад 100 добровольців, і вже до обіду столиця набула охайного вигляду. *(„Голос Америки")*

Замість харчової допомоги – гроші

ВАШІНҐТОН. – У проєкті бюджету на 2014 рік Білий Дім плянує замінити грішми харчову допомогу іншим країнам світу, обсяг якої щороку становить 1.5 млрд. дол. Бо, мовляв, гроші легше переказувати, ніж перевозити продукти. Аґрарна галузь категорично проти цієї ініціятиви. Фармери просять врахувати, що вирощувати продукцію можна лише у певних районах, і США досягнули найвищої її якости, тому допомога цими якісними харчами й цінна, і жодні гроші її не замінять. *(„Голос Америки")*

Болівія погрожує США

КОЧАБАМБА, Болівія. – Виступаючи 7 липня на зустрічі провідників Венесуелі, Еквадору, Арґентини, Уруґваю і Суринаму, болівійський Президент Еві Моралес остеріг, що в найближчий час може закрити Посольство США в столиці країни Ла-Пасі. Причиною цього можливого рішення він назвав тиск Вашінґтону на европейські країни, щоб вони не впустили літак Е. Моралеса, що повертався з Москви, у свій повітряний простір, бо була підозра, що на ньому також летить утікач Едвард Сновден, якого США розшукують у зв'язку з розголошенням важливих державних таємниць. „Об'єднавшись, ми переможемо американський імперіялізм", – погрожував Е. Моралес. Тим часом, незважаючи на цю грізну риторику, жодна латиноамериканська країна не виявила готовности надати Е. Сновденові притулок. *(„Голос Америки")*

Притулок для Е. Сновдена – це проблема

ВАШІНҐТОН. – Представник Державного департаменту Дженіфер Псакі під час зустрічі з журналістами 8 липня сказала, що надання будь-якою країною притулку або документів колишньому контрактникові Аґенції національної безпеки Едвардові Сновденові автоматично призведе до погіршення взаємин цієї країни з США. Як відомо, Е. Сновден втік до Ґонґ-Конґу в травні цього року, після чого оприлюднив інформацію про секретні операції спецслужб США щодо стеження в Інтернеті. Відтак він звернувся до низки країн за притулком. США вимагають видання Е. Сновдена, щоб пред'явити йому звинувачення в оприлюдненні секретної інформації. Наразі він перебуває в транзитній зоні московського летовища в Шереметьєво, звідки не може полетіти, оскільки його американський пашпорт анульовано. *(Інтерфакс-Україна)*

Угорщина бунтує проти ЕС

БУДАПЕШТ. – 5 липня угорський парлямент більшістю голосів підтримав резолюцію, в якій засудив ухвалу Европарляменту від 3 липня як „грубе втручання у внутрішні справи Угорщини". „Втручання" полягало в тому, що евродепутати вважають уряд угорського прем'єра Віктора Орбана винним в обмеженні незалежного правосуддя, створенні нерівних умов для різних релігійних громад, байдужости до дискримінації сексуальних меншин тощо. За цю ухвалу у Страсбурзі проголосували 370 евродепутатів, 249 осіб були проти і 82 депутатів утрималися. Керівник депутатської більшости угорського парляменту Антал Роґан заявив: „Наш пярлямент захистив суверенітет Угорщини і, всупереч економічним інтересам великих підприємств, захистив урядову політику про зменшення квартирної платні та комунальних послуг". Ще різкіше висловився сам В. Орбан: „Угорщина не хоче жити в европейській імперії з центром у Брюселі, який дає вказівки тим, хто на переферії". *(Радіо „Свобода")*

Помер Єпископ-емерит Інокентій Лотоцький

Бл. п. Владика Інокентій Лотоцький

4 липня в Чикаґо, внаслідок раптового погіршення стану здоров'я, відійшов у вічність, на 97-му році, життя Єпископ-емерит Єпархії св. Миколая Інокентій Лотоцький.

12 липня о 2-ій год. дня відбудеться Панахида та виставлення тіла у Катедрі св. Миколая в Чикаґо. наступного дня, 13 липня, о 10-ій год. ранку – похоронні відправи у Катедрі св. Миколая і поховання на цвинтарі св. Миколая.

Владика Інокентій народився 3 листопада 1915 року в Старих Петликівцях, нині Бучацького району Тернопільської области. Після закінчення народної школи в рідному селі перейшов до гімназії Отців-василіян у Бучачі, яку закінчив 1932 року.

Відтак вступив на новіціят Отців-василіян у Крехові, де прийняв чернече ім'я Інокентій, а по його закінченні, 1934 року, склав там перші обіти й виїхав на гуманітарні студії до Лаврова біля Старого Самбора. У 1936-1937 роках студіював у Добромилі риторику, а в 1937-1939 роках – у Кристинополі (нині Червоноград) філософію. Урочисті довічні обіти склав 8 серпня 1937 року у Добромилі.

24 листопада 1940 року в Оломоуці, в Чехословаччині, отримав єрейські свячення (святитель – Владика Павло Ґойдич). З початком 1941 року о. І. Лотоцький брав вищі студії у Відні, які закінчив докторатом з теології.

До листопада 1946 року о. І. Лотоцький вів душпастирську працю серед українців у Бельгії, а в останніх днях того року виїхав до США і працював як маґістер новіціяту та ігумен в Давсоні, Пенсильванія. У 1951-1953 роках був протоігуменом американської провінції Василіянського Чину з осідком у Ню-Йорку, а після того, до 1958 року, був там же парохом української церкви св. Юрія. Коли в 1958 році відкрили новіціят у Ґлен-Кові, перейшов туди на маґістра. У січні 1960 року став ігуменом василіянського монастиря у Чикаґо, а з листопада 1961 року – також парохом церкви св. Миколая. З 1 серпня 1962 року служив ігуменом і парохом церкви Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці в Гемтремку, Мишиґен.

22 грудня 1980 року Папа Іван Павло II номінував о. І. Лотоцького Єпископом Чикаґської Єпархії св. Миколая Української Католицької Церкви. Єпископська хіротонія відбулася 1 березня 1981 року в Римі. Головним святителем був Патріярх Йосиф (Сліпий).

2 липня 1993 року Папа Іван Павло II прийняв зречення Владики Інокентія з посади Єпарха Чикаґського у зв'язку з віком і на його місце номінував Владику Михаїла Вівчара.

У 1997 році Владика-емерит став капеляном Клюбу сеньйорів при катедрі св. Миколая у Чикаґо.

Департамент інформації Української Греко-Католицької Церкви, Київ

Всеукраїнська проща до Страдча

Марта Осадца

СТРАДЧ, Львівська область. – 26 червня близько 30 тис. вірних і духовенства взяли участь у першій Всеукраїнській прощі до Страдча, присвяченій пам'яті мучеників – о. Миколая Конрада і дяка Володимира Прийми, котрих у червні 1941 року закатували службовці НКВД, коли вони поверталися від хворої жінки, якій уділяли Святе причастя.

На святій Страдецькій горі Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Святослав відслужив Архиєрейську Літурґію.

На початку паломництва студенти Львівської духовної семінарії св. Духу та Чортківської дяківсько-катехитичної академії ім. священномученика Григорія Хомишина співом супроводжували ходу до Страдецької гори.

Владика Богдан, секретар Синоду Єпископів УГКЦ, зачитав декрет про проголошення мученика В. Прийми покровителем мирян. „Владики УГКЦ, зібрані на Священному синоді у Вініпезі (Канада), 9-15 вересня 2012 року, розсудили і вирішили проголосити Блаженного мученика Володимира Прийму покровителем мирян", – мовиться у декреті.

Участь у Літурґії взяли єпископи Синоду УГКЦ та Апостольський нунцій в Україні, Архиєпископ Томас-Едвард Ґаліксон.

Патріярх УГКЦ Святослав зазначив, що Страдецька гора є українською горою блаженств. „Сьогодні ми проголосили блаженним мученика Володимира Прийму, який проживав і молився, співав Богові у Страдчі. Тут він віддав своє життя, будучи переслідуваним за правду. Тому його приклад – особливий і важливий для християн нашого часу", – сказав Патріярх. Після Літурґії він освятив наріжний камінь майбутнього паломницького центру Львівської архиєпархії УГКЦ.

Наостанок о. Василь Білаш відзначив грамотами усіх активних мирян єпархій та екзархатів УГКЦ.

На горі, у церкві, де служили о. М. Конрад і дяк В. Прийма, зберігаються їхні мощі.

Всеукраїнська проща до Страдча. (Фото: www.ugcc.lviv.ua)

Українці загинули в Пакистані

ФЕЙРІ-МЕДОУЗ, Пакистан. – 10 осіб, у тому числі троє громадян України, були вбиті в ніч з 22 на 23 червня в результаті збройного нападу в провінції Гілгіт-Балтистан на півночі Пакистану.

Близько 1-ої год. ночі терористи оточили наметовий табір і розстріляли людей. Більшість загиблих були альпіністами. Відповідальність за напад узяло на себе ісламістське терористичне угрупування „Джундула“, представник якого Ахмед Марват заявив: „Ці чужинці – наші вороги, й ми з гордістю беремо на себе відповідальність за їхнє вбивство“. Вбивці були в уніформі співробітників правоохоронних органів.

Дмитро Коняєв, Ігор Свергун, Бадаві Кашаєв з Федерації альпінізму Харківської області збиралися у складі міжнародної групи зійти на гору Нанґа-Парбат, дев’яту найвищу вершину світу (8,125 метрів). Експедиція була поділена на дві частини. Одна група розташувалася на гірських схилах на висоті 6,100 метрів, а друга перебувала в базовому таборі. Стріляли терористи альпіністам у голови.

І. Свергуна називали леґендарним альпіністом. Він двічі піднімався на Еверест, неодноразово водив групи на восьмитисячники світу. Крім українців, загинули туристи з Китаю, Литви, Словаччини, Пакистану та Непалу.

Міністерство закордонних справ України закликало уряд Пакистану провести ретельне розслідування злочину, вжити заходів з підвищення безпеки для українських громадян, що перебувають на території Пакистану, а також покарати винних і виплатити родинам загиблих компенсацію.

Президент України Віктор Янукович висловив співчуття сім’ям загиблих. Прем’єр-міністер Пакистану Наваз Шаріф і Президент Асіф-Алі Зардарі засудили напад.

Учасником групи „Польська міжнародна Нанга-Парбат експедиція-2013“ був пластун зі Львова Ігор Карабін. На момент трагедії він в складі своєї групи готував маршрут для сходження на висоті 6,000 метрів. Цей збіг обставин дозволив І. Карабінові та його групі уникнути трагедії. Він та інші громадяни України вивезені до Посольства України в Ісламабаді. *(УНІАН, scouting.org.ua, Радіо „Свобода“)*

Учасники експедиції на гору Нанга-Парбат перед початком сходження зустрілися з Послом України в Пакистані Володимиром Лакомовим (Фото: Посольство України в Пакистані)

Український прапор – на найвищій горі Америки

Євген Цимбалюк

Група українських альпіністів у складі Юрія Кравчука з Костополя, Олександра Оришка та Ігоря Случика з Луцька, Євгена Демиденка і Віталія Коломійця з Києва, Миколи Матрохіна та Оксани Ліпської зі Львова, Андрія Малинки з Севастополя підкорили найвищу гору Північної Америки – Мак-Кінлі висотою 6,194 метри.

При цьому Ю. Кравчук повторив своє досягнення п’ятирічної давнини, коли вперше зійшов на Мак-Кінлі. Тоді йому та Ігорю Парчевському з Рівного для підкорення вершини знадобилося 16 днів. Тепер досвідчені альпіністи здолали той же шлях за 10 днів.

Ю. Кравчук під час прес-конференції в Рівному 21 червня розповів, що сходження було дуже ризиковане, адже відбувалося в найбільш неприступних місцях. Саме на цій ділянці при сходженнях загинуло близько 30 осіб. Температура сягала 38 градусів морозу.

Юрій Кравчук на підступах до Мак-Кінлі. (Фото з особистого архіву Ю. Кравчука)

Ускладнювали сходження також низький атмосферний тиск та сніговий покрив, який починався фактично з 1,000-метрової висоти, тоді як на інших горах він розташований вище. Кожен з членів експедиції ніс на собі близько 50 кілограмів спорядження та харчів.

Попри труднощі сходження виявилося вдалим. На маківці гори вони розгорнули великий національний прапор.

У найближчих плянах українських альпіністів – сходження на пік Вінсон в Антарктиді, який має 4,900 метрів висоти, та Еверест в Азії, найвищу вершину земної кулі висотою 8,844 метри. Уже починається підготування до цих випробувань.

Рівне

НОК та ЮНІСЕФ разом допомагатимуть дітям

Сергій Прохоров

КИЇВ. – 20 червня президент Національного олімпійського комітету (НОК) України Сергій Бубка та голова представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні Юкіє Мокуо підписали меморандум про взаєморозуміння.

НОК України започаткував унікальні соціяльні проєкти для дітей – Олімпійський день у всіх реґіонах країни, Всеукраїнську олімпійську годину в школах. Згідно з Всеукраїнськими акціями „Олімпійська книга“ та „Олімпійський куточок“ 20 тис. шкіл і понад 230 тис. кляс в Україні забезпечуються олімпійською літературою і спортивним інвентарем. У Міжнародному дитячому центрі „Артек“ НОК України провів Всеукраїнський фінал спортивно-масових заходів серед дітей „Олімпійське лелечення“.

„Я дуже рада, що ЮНІСЕФ в Україні об’єднує зусилля з Національним олімпійським комітетом для захисту прав дітей та їх фізичного виховання й культурного розвитку“, – зазначила Ю. Мокуо.

Меморандум діятиме до 31 грудня 2016 року й передбачатиме взаємодію та участь обох сторін у різних акціях та проєктах.

АМЕРИКА І СВІТ

Єгипет далі неспокійний

КАЇР. – Після того, як невпинні масові протести, підтримані єгипетською армією, змусили Президента Мохаммеда Мурсі зректися влади, рух „Брати-мусульмани“ 7 липня закликав до нового повстання – за повернення М. Мурсі, інакше, мовляв, Єгипет перетвориться в „нову Сирію“. М. Мурсі перебуває під вартою, тимчасовим керівником країни військові призначили голову Конституційного суду Адли Мансура. Його завданням є підготувати країну до нових парляментських і президентських виборів. Провиною М. Мурсі, який перебував при владі лише рік, стали його схильність до авторитаризму і швидкий занепад економіки Єгипту. *(„Кореспондент“)*

В лікарню краще не потрапляти

БАЛТИМОР, Мериленд. – Проф. Джеральд Андерсон з Університету Джонс Гопкінса гостро критикує сучасну американську систему охорони здоров’я – зокрема те, що „за останні 30 років лікарні так часто „роздували“ ціни на свої послуги, що вони вже давно не мають нічого спільного з медичними затратами“. А медсестра й авторка двох книжок на тему вартости медичного обслуговування Мішел Кац вважає ціноутворення в лікарнях взагалі абсурдним: „Повинно бути якесь реґулювання, якась прозорість. Коли люди хворіють, вони не повинні входити в борги тільки тому, що опинилися в лікарні“. *(„Голос Америки“)*

Сирія ще довго не стихне

ВАШІНҐТОН. – Голова Об’єднаного комітету начальників штабів США Мартін Демпсі сказав 7 липня в інтерв’ю для каналу Сі-Ен-Ен, що сирійський конфлікт і його наслідки даватимуться взнаки ще щонайменше 10 років. Проблема там у тому, що війна в Сирії перетворилася на реґіональний конфлікт, в якому вже беруть участь Ірак і Ліван. При цьому на провідні ролі в цьому протистоянні з обидвох сторін вийшли екстремісти: пов’язані з „Аль-Кайдою“ групи – з однієї сторони, і з „Гезболою“ – з другої. Тобто, сирійська ситуація, на думку М. Демпсі, – це вже не просто народне повстання проти диктатора, але суперництво між двома гілками ісляму – шіїтською та сунністською версіями цієї релігії. *(„Кореспондент“)*

Розбився „Боїнґ-777“

САН-ФРАНЦІСКО, Каліфорнія. – 6 липня в ранкові години на місцевому летовищі під час приземлення розбився пасажирський літак „Боїнґ-777“ авіокомпанії „Азіяна Ерлайнс“, який летів з Сеулу, столиці Південної Кореї, з 307 пасажирами. Після вкрай жорсткого приземлення літак загорівся, 182 осіб дістали різні травми, загинули дві жінки. Попередньою причиною слідчі назвали недостатній досвід головного пілота. Версію терористичної акції поліція виключає. *(„Кореспондент“)*

Церква попросила вибачення

ЙОРК, Англія. – Генеральний синод Англіканської Церкви проголосував за оприлюднення вибачень за всі випадки розтління малолітніх її служителями і за неспроможність запобігти таким злочинам. Учасники синоду пообіцяли, що докладуть усіх зусиль, аби унеможливити сексуальні домагання до дітей. Єпископи дістануть право відстороняти від Богослужіння священиків, на адресу яких надійшли звинувачення у педофілії. *(„Кореспондент“).*

У Канаді вибухнув поїзд

ЛАК-МЕҐАНТІК, Квебек. – 5 липня поїзд, котрий перевозив нафтопродукти, зійшов з рейок, внаслідок чого кілька цистерн вибухнуло. У місті пошкоджено десятки будинків, 15 осіб загинули, десятки пропали безвісти, тисячі мешканців евакуйовано у зв’язку з пожежею. Її гасять 120 пожежників, частина з яких прибула на допомогу з США. Едвард Бургарт, керівник компанії „Мейн і Атлантик“, якій належить потяг, сказав, що машиністи, „правильно поставивши поїзд на гальма“, пішли ночувати в готель. Якимсь чином цистерни від’єдналися від льокомотива і покотилися в місто. *(Бі-Бі-Сі).*

Соціологія реґресу

Іноді може виникнути враження, що соціологи, запроваджуючи все нові „рейтинґи", тобто списки порівняльного оцінювання певної галузі чи стану справ у певній ділянці, занадто ускладнюють життя. Ну ось, наприклад, яка практична користь з рейтинґу „Найкраща країна для народження", адже, навіть знаючи це, матері народжують дітей таки у своїх країнах – незалежно від того, яке місце ті їхні країни займають в порівняльному оцінюванні. Насправді сенс є, і немалий: усвідомлення, що десь у світі людям живеться краще, легше, щасливіше, врешті-решт приводить людину до запитання: чому у моїй рідній країні все не так, як треба?

На жаль, дорога нам Україна належить саме до тих країн, соціологічний портрет яких в останні пару років дуже потемнів і темніє далі. Наприкінці червня лондонський журнал „The Economist" в рейтинґу „Найкраща країна для народження" вмістив Україну на 78-ме з 80 можливих місць – врахувавши такі чинники, як матеріяльний добробут громадян, рівень безробіття і, певна річ, політичні та громадянські права і свободи. Гіршу внутрішню ситуацію мають тільки Кенія і Ніґерія.

Кінець червня додав ще одну нову пляму в образ України складеним Центральним розвідувальним управлінням США (CIA) „Рейтинґом рівня смертности", згідно з яким Україна опинилася на другому місці, поступившись першістю Південно-Африканській Республіці. Боляче і соромно за Україну...

Коментуючи цей очевидний реґрес, директор київської інвестиційної компанії „Phoenix Capital" економіст Ілля Сагайдак пише: „Це результат некомпетентности керівників країни, тотальна політика вирішення власних „шкурних" інтересів та свідоме знищення української нації... В Україні діють цілі клани „стерв'ятників" – „сім'я", „друзі", „олігархи", вони влаштовують між собою змагання під назвою „забирати-красти-знищувати-саджати" і виводити награбоване в інші країни".

Про неґатив, котрий відкидає Україну в XVI ст., свідчить і оприлюднений наприкінці червня звіт Державного департаменту США „Торгівля людьми", в якому Україна визначена як „Транзитна країна торгівлі людьми", тобто як джерело, що постачає чоловіків, жінок і дітей для примусової праці і сексуальної експлуатації.

А тим часом сита верхівка, сидячи на своєму неправедному багатстві, втягнула Україну у страшні борги: на кінець першого кварталу 2013 року валовий зовнішній борг України склав 136.3 млрд. дол. – це три річні бюджети України! Марно намагаючись зводити кінці з кінцями, влада обкладає середнє і дрібне підприємництво нестерпними податками. Чи це не безглуздя – пропозиція оподатковувати DVD-програвачі, мобільні телефони, „новт-буки"? Або – відпочинок за межами України? Доходить до абсурду: влада Криму, наприклад, хоче накласти податок на збирачів грибів та ягід в лісах.

Як то кажуть, було б смішно, якби не було так сумно. Бо під фальшивий спів „реґіоналів" на тему інтеґрації з Европою Україна з кожним місяцем і з кожним прожитим днем все швидше скочується до рівня найвідсталіших, найбідніших африканських країн. Це та тяжка провина, за яку Президент Віктор Янукович і його „султанське" оточення неминуче відповідатимуть перед українським народом.

ІСТОРІЯ

Документи польського підпілля доступні в Інтернеті

Група спеціялістів Електронного архіву визвольного руху (проєкт avr.org) оприлюднила фонд документів, які висвітлюють діяльність польських підпільних організацій у Львові в період радянсько-німецької війни 1942-1944 років. Усі матеріяли оцифровані та викладені у вільному доступі в Інтернеті на http://avr.org.ua.

„Первісно польське підпілля у Львові представляло кілька не пов'язаних між собою організацій. У 1942 році вони об'єдналися в єдину підпільну мережу Армії Крайової, яка включала в себе військові групи та цивільне підпілля. Останнє складалась з нелеґальних харцерських організацій (так званих „Шаре шереґі"), підпільних шкіл та структури підпільної польської державности (нелеґальні органи управління, суд та інше)", — розповідає історик Центру досліджень визвольного руху Олеся Ісаюк.

У фонді представлено 86 документів організацій польської підпільної мережі, зокрема розпорядження, накази, інструкції, інформаційні оголошення, пропаґандистські листівки, офіційні документи, а також взірці підпільної преси тих років, зокрема газет „Walka" („Боротьба"), „Słowo Polskie" („Польське слово"), а також „Biuletyn Informacyjny Ziemi Czerwieńskiej" („Інформаційний бюлетень Червенської землі") — офіційного видання Армії Крайової в окрузі „Львів".

„Відразу після оцифровування Центр досліджень визвольного руху передав електронні копії Генеральному консульству Республіки Польща у Львові. Сьогодні всі вони доступні в електронному архіві. Це не тільки дозволить нашим польським колеґам ознайомитися з ними, але й є важливим кроком задля впровадження принципів відкритого доступу до документів, що становлять взаємний інтерес", — зазначає керівник проєкту avr.org.ua Андрій Когут.

„Ті, хто цікавиться історією польського підпілля у Львові, зможуть знайти у викладеному в Інтернеті фонді накази для підпільної мережі, інструкції та вишкільні матеріяли для аґентів польської розвідки, проєкт відозви з нагоди 25-ої річниці Листопадових боїв у Львові, списки учасників підпілля з вказаними псевдонімами та особистими даними підпільників, звернення керівництва до рядових підпільників, а також картосхеми польських територій", — розповідає координатор проєкту avr.org.ua Данило Саламін.

Фонд „Документи польських підпільних організацій Львова 1942-1944 років" зформований з матеріялів, знайдених у жовтні 2006 року в одному з будинків Львова під час відновлення покрівлі. Знахідка було передано для вивчення членам громадської організації „Товариство пошуку жертв війни „Пам'ять", а пізніше, на зберігання, – в архів Центру досліджень визвольного руху (Фонд 13. Документи польських підпільних організацій Львова. Нагадаємо, що відкритий у березні цього року Електронний архів визвольного руху avr.org.ua є спільним проектом Центру досліджень визвольного руху, Львівського національного університету ім. Івана Франка та Національного музею „Тюрма на Лонцького".

В даний час в е-архіві доступні копії 10, 305 документів. Місія проєкту – робити минуле доступним для дослідників і для широких кіл української громадськости.

Центр досліджень визвольного руху
(history@cdvr.org.ua)
Львів-Київ

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація / Оголошення
Володимир Гончарик — ☎ (973) 292-9800 x 3040; **Fax** (973) 644-9510; **E-mail** adukr@optonline.net

Передплата
Володимир Гончарик — ☎ (973) 292-9800 x 3042; **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 172-го відділу

З днем 1 липня 2013 року, Відділ 172-ий з'єднався з Відділом 171-им, секретарем якого є Стефко Вох. Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Steven Woch
69 School Ave.
East Hanover, NJ 07936
201-572-5287

Шановні дописувачі!

Порівняно невеликий обсяг тижневика змушує звернутися до Вас з проханням надсилати до публікації тексти листів обсягом не більше ніж 500 слів. Редакція залишає за собою право скорочувати довгі тексти і виправляти їх згідно з чинним правописом. Просимо утримуватися від відступів від обраної теми для опису сторонніх щодо неї питань.

Фотографії просимо надсилати лише в додатку до листа, даючи їм назви, які зазначені в тексті. Разом з прізвищами обов'язково подавайте повні імена осіб, про яких іде мова в тексті допису чи статті.

В електронних листах просимо вказувати поштову адресу і телефон автора.

ДО 60-ЛІТТЯ НОРИЛЬСЬКОГО ПОВСТАННЯ

В'язні розірвали пута

КІЦМАНЬ, Чернівецька область. – Про Норильське повстання розповіла журналістові Мирославові Куєкові голова районного Товариства дітей репресованих, учасниця всеукраїнського проєкту „Норильськ-60" Наталя Білова, яка народилася й зростала у неволі, у холодних снігах Сибіру.

Це було повстання духу, яке засвідчило, що навіть у найжахливіших обставинах люди здатні піднятися, перебороти себе і свій страх, разом виступити проти насилля, на захист прав і своєї гідности. Норильськ був заснований за Полярним колом на півострові Таймир у 1935 році. Це був один з найсуворіших сталінських таборів, куди засилали політичних в'язнів та деяких особливо небезпечних кримінальних злочинців. Звідти мало хто повертався живим, бо в'язням давали вироки по 25 років, до того ж жодна амнестія на політичних в'язнів не поширювалася.

Моя мама відбувала ув'язнення у шостому жіночому відділенні Головного табору особливого режиму. В'язні були змушені працювати по 12-16 годин на добу, без вихідних, добуваючи руду у відкритих кар'єрах. Хто не виконував норму – зменшували і без того мізерну пайку хліба. Протестувати проти несправедливости не дозволяли, до того ж це було небезпечно, бо охоронець міг будь-кого застрелити і за це не ніс жодної відповідальности. Та й скаржитися у вищі інстанції було неможливо, бо ув'язнений не мав права листування навіть з рідними. Врешті-решт, доведені до відчаю, люди повстали.

Я народилася, коли мама уже перебувала за межами зони, на так званому поселенні. Але умови життя там не надто відрізнялися. Так само – суворий режим, перевірки. Хібащо на роботу ходили не під конвоєм. Я там зростала, там минула моя юність. Нас довго не відпускали у рідні краї. Тривалий час тинялися безмежними просторами СРСР, аж поки не опинилися у Кіцмані – вже в незалежні часи.

Про те, що мама брала участь у Норильському повстанні, ніхто б і не дізнався. Але в 2006 році київський кінорежисер Михайло Ткачук зацікавився цією сторінкою української історії і задумав зняти документальний фільм про події в Норильську наприкінці травня 1953 року. Моя мама, Анастасія Тарнавська, Кость Король з Чернівців, інші наші земляки-буковинці стали героями фільму, що має назву „Загадка Норильського повстання". Ця стрічка отримала ряд нагород, у тому числі й найвищу відзнаку України – Державну премію ім. Тараса Шевченка. Стрічку справді не можна дивитися без глибокого переживання, бо вона воскресила живу історію страшного і трагічного минулого.

М. Ткачук запросив мене стати учасницею всеукраїнського проєкту „Норильськ-60". З його ініціятиви ряд громадських організацій об'єднали свої зусилля для відзначення 60-річчя Норильського повстання. Проєктом передбачено зустрічі, публічні виступи, громадські слухання, конференції, „круглі столи", відкриття виставки раніше засекречених архівних матеріялів.

До участи залучені керівники повстання Євген Грицяк з Снятинщини та Степан Семенюк з Польщі, науковці, публіцисти, громадські діячі, директор Санкт-Петербурзького музею Норильського повстання Алла Макарова, український правозахисник, публіцист і філософ Євген Сверстюк, журналіст, колишній радник ООН Богдан Нагайло з Великобританії та інші.

Вже відбулися масові заходи у Львові, Івано-Франківську, Києві. Нас запросили до Вільнюса, адже в таборах було багато литовців. Ця країна дуже шанує своїх колишніх політв'язнів, які боролися проти комуністичного режиму. Там навіть є громадська організація „Норильські витязі". Ми всі разом поклали квіти до пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вільнюсі.

Михайло Ткачук і Наталя Білова.

Події, пов'язані з Норильським повстанням, то справді загадка. Як могли беззбройні, безправні люди повстати проти охорони, озброєної автоматами, кулеметами, з лютими сторожовими собаками? До того ж, таборова влада співпрацювала з кримінальниками, які були для неї своєрідною опорою. Політичні розірвали цей зв'язок, тому влада вже не мала інформації про те, що відбувається у кожному відділенні, безпосередньо у бараках. Це створило умови для підпільної роботи. В зонах були створені комітети з підготування повстання. Між членами розподілили обов'язки: були відповідальні за інформацію, пропаґанду, господарські справи, медичну частину. Особливо чітко було налагоджено роботу з охорони порядку.

Повстання спалахнуло 26 травня 1953 року і тривало до 4 серпня. Виступ спровокувала табірна адміністрація стріляниною по бараках та вбивством кількох в'язнів. Одночасно у всіх відділен-

(Закінчення на стор. 10)

Повсталі українці змінили хід історії

Олександер Гладких

КИЇВ. – 21 травня 2013 року в Культурно-мистецькому центрі Національного університету „Києво-Могилянська академія" відбулись громадські слухання „Норильське повстання, 60 років потому: людина проти тоталітаризму". Водночас газета „День" організувала виставку фотографій, які висвітлюють події повстання.

У травні 1953 року відбулась подія, коли за Полярним колом сотні людей подолали страх і стали вільними, лишаючись при цьому в'язнями й каторжанами, багато хто з пожиттєвим вироком. Ці люди своїм спротивом зуміли похитнути радянську каральну машину. Повсталі українці далеко на Півночі змінили хід історії.

Громадські слухання розпочалися з виступу В'ячеслава Брюховецького, почесного президента Могилянки, який висловив думку, що Норильське повстання є знаком сили та невмирущости нашого народу.

Наступною взяла слово Лариса Івшина, головний редактор газети „День", що провадила слухання. Бурхливими оваціями, стоячи, заля зустрічала Євгена Грицяка, учасника й одного з керівників повстання, автора книжки про ту історичну подію, яка вперше була опублікована видавництвом „Смолоскип" 1980 року в США, а у цьому році доповненою версією вийшла в Києві. Є. Грицяк подякував видавництву і особисто своєму давньому побратимові Осипові Зінкевичеві за видання чергової книжки спогадів про Норильське повстання – „Короткий запис спогадів. Норильське повстання. Після повстання" (240 стор.).

Обкладника нової книги Євгена Грицяка.

До слова була запрошена Агафія Книш, яка розповіла про те, як її разом з сестрами було арештовано під час облави у 1946 році. Одна з відомих дослідниць повстання, авторка тематичної експозиції в музеї Норильська Алла Макарова подякувала організаторам громадських слухань за надану їй можливість бути присутньою та виступити. Вона шість років працювала в музеї Норильська, де створила залю табірного минулого. „Я не впевнена, що в Росії, і зокрема в Норильську, так маштабно, так цікаво відзначають 60-ту річницю Норильського повстання, – сказала вона. – Норильськ – це місто без дерев, літо триває не більше двох місяців, працювати там просто неможливо, а коли в неволі – це вже героїзм, і роля українців у цьому героїчному повстанні недооцінена до сих пір".

Наступними до слова було запрошено відомого публіциста Юрія Макарова, дисидента Євгена Сверстюка, юриста, Надзвичайного й Повноважного Посла України Володимира Василенка та історика, колишнього працівника радіо „Свобода" Богдана Нагайла, представницю російського видання „Новая ґазета" Ольгу Мусафірову.

Після перегляду уривку фільму „Щаслива Настуня" про Анастасію Тарнавську режисера Михайла Ткачука до слова запросили учасника Норильського повстання, політв'язня й каторжанина Степана Семенюка. Він розповів, що у 1953 році в Норильську, посеред безмежної тундри, в таборах було понад 30 тис. політичних в'язнів. Серед цих таборів був окремий каторжний табір – „Ґорлаґ ч. 3", де понад 80 відс. в'язнів були українці. Там він перебував з вироком 20 років каторжних робіт. У таборі перебувало понад 3,500 в'язнів, які вже втратили всі сили в тяжкій праці, голоді й холоді й просто лежали й чекали своєї смерти. Потрібно було якось підняти цю масу людей для боротьби за свою волю. „Ми відважились і перемогли, політично і морально", – підсумував він.

Євген Грицяк

Останнім до розмови долучився відомий український історик і публіцист Володимир В'ятрович, який підкреслив, що хотів би писати про минуле, яке б не перепліталося з сьогоденням, як це ми бачимо нині.

На початку 1980-их років „Смолоскип" видав книжку спогадів Данила Шумука „За східнім обрієм", у той же час вийшли спогади Є. Грицяка „Короткий запис спогадів. Історія Норильського повстання". Тепер „Смолоскип" видав нову книжку про героїчне повстан-

(Закінчення на стор. 11)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Закордонні українці допомагають дітям Львова

Левко Хмельковський

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Завідувачка дитячого денного стаціонару 5-ої міської поліклініки у Львові, лікар-педіятр Леся Гладун у червні відвідала Філядельфію, де від 1992 року живе її сестра Надія Петрик, яка очолює осередок Всеамериканської громадської організації „Нова українська хвиля".

Найбільш пам'ятною для Л. Гладун стала гостина у місті 2003 року, коли її запросили розповісти про своє життя і лікарську діяльність на зібранні 90-го відділу Союзу Українок Америки.

То була невесела розповідь. Л. Гладун закінчила медичне училище, потім інститут у Львові, була дільничним лікарем, приймала хворих дітей у поліклініці. Особливо важкими для лікування були роки після розпаду СРСР, коли сталася криза, не було в людей ні грошей, ні харчів, ні ліків для дітей, які за таких негараздів почали більше хворіти. Лікарні припиняли діяльність, надавали медичну допомогу лише за оплату, до якої львів'яни були неспроможні.

У той важкий час Л. Гладун заснувала на базі поліклініки денний дитячий стаціонар, у якому могли отримати впродовж дня професійну допомогу 45 дітей. Л. Гладун була лікарем за посвятою – з невеликої платні купувала для дітей з бідних родин не тільки ліки, а й хліб. Безвихідь змушувала шукати допомоги у колишніх однокласників, які стали на той час успішними підприємцями, у народних депутатів різного рівня. Але, крім співчуття та непевних обіцянок, висліду не було. Люди перестали звертатися по медичну допомогу, діти хворіли.

Минали роки. Лікар не втрачала надії. Виступ на зборах відділу СУА став рятівним колом для потопаючого у проблемах стаціонару і хворих дітей у ньому. Уже наступного дня до Л. Гладун зателефонувала з Нюарку, Ню-Джерзі, Божена Ольшанівська, яка очолює організацію „Американці в обороні людських прав в Україні" (Americans for Human Rights in Ukraine). Розповідь лікаря почула і переказала їй сестра Роксоляна Гіліцинська. Б. Ольшанівська попросила розповісти про конкретні потреби стаціонару і почала збирати пожертви на лікування львівських дітей. Про них тоді розповіла „Свобода", що сприяло справі.

На перші зібрані 600 дол. Л. Гладун провела так званий косметичний ремонт – пофарбували стіни, оновили підлогу, на якій зяяли небезпечні діри, а також купили телевізор з відеопрогравачем, щоб діти впродовж денного лікування могли дивитися улюблені фільми. Встановили озонатори для очищення повітря в приміщенні.

Тим часом Б. Ольшанівська та її оточення продовжували збирати у США і Канаді фонди для стаціонару, який вони називають „шпиталиком". Завдяки пожертвам американських українців Л. Гладун придбала сучасну медичну апаратуру, створила кабінет спелеотерапії для лікування бронхіяльної астми та алергічних захворювань. Прикметно, що до цього кабінету почали звертатися по допомогу і дорослі, тому що лічниці у карпатських соляних печерах були затоплені і вже не діяли.

Не завжди оновлення стаціонару давалося легко. Коли замінили старі, зіпсовані вікна на сучасні, европейські, щоб уникнути протягів і зберегти тепло, це не сподобалося декому з місцевих керівників, які тривалий час докоряли Л. Гладун за „марнотратство".

Д-р Леся Гладун (праворуч) і її сестра Надія Петрик, голова осередку у Філядельфії Всеамериканського громадського об'єднання „Нова українська хвиля". (Фото: Левко Хмельковський)

А з Америки почали надходити пачки з дитячим одягом, іграшками, книжками. Тепер не лише діти у стаціонарі діставали гарний одяг і розваги, але й бідні багатодітні сім'ї користалися з заокеанської допомоги. Люди, привчені до звичаїв радянської медицини, ще й досі дивуються уважному ставленню до їхніх потреб, щирому співчуттю і прагненню допомогти, притаманним працівникам стаціонару. Поряд з Л. Гладун працюють лікар Зоряна Попович, медичні сестри Галина Федина, Наталя Кулина, Поліна Мокра, масажистка Ірина Павлова. Стаціонар має три палати, вітальню і оглядовий кабінет.

Дітям так сподобалася лікарня, де не треба залишатися на ніч і можна отримати іграшки та цукерки з вази на столі лікаря, що вони тепер самі хочуть пройти лікувальні процедури. Вже звертаються по допомогу для дітей колишні пацієнти стаціонару. Лікарі не тільки виписують рецепти, а й видають безкоштовно ліки тим, хто не може їх придбати. Це стало можливим завдяки пожертвам діяспори.

Люди допомагають, чим можуть. Якось у стаціонарі побувала з сином-лікарем Людмила Коритко, медична сестра з Америки. Вона розповіла про побачене в Українському домі для старших людей в Торонто мамі Тетяні Раковській. Придбали вовну, і мама сплела 12 ковдр для хворих дітей. Оксана Чорневич сплела 22 дитячих шапочки і разом з Іриною Романчукевич купила іграшкових звіряток. Зробили пожертви не тільки вони, а й Лариса Похмурська, Галина Думенко, Галина Роман, Лариса Бері. Підтримали шпиталик Анізія Гіль з Пенсильванії, Стефан Стецура з Канади, подружжя Сливоцьких з Ню-Йорку, св. п. Борис Галаган і Стефанія Пришляк, багато інших людей.

Стаціонар діє. Але його потреби не зменшилися. Вони повністю віддзеркалюють стан охорони здоров'я в Україні. Уряд і його службовці не дбають про розвиток медичної галузі, тому що вони і їхні родини лікуються, якщо не в Европі, то у київській елітній клінічній лікарні „Феофанія" Державного управління, яка отримує з бюджету стільки ж грошей, як і уся система охорони здоров'я. Хоча чиновники і проголошують охорону здоров'я безкоштовною, проте хворим доводиться платити за усе. Це видно і на прикладі львівського стаціонару, для котрого держава виділяє лише чверть потрібних для його утримання фондів, з застереженням, що це фінансування можна використати лише на термінову допомогу – травми, отруєння і т. п.

Лікарі змушені самі або за власні гроші ремонтувати усі технічні несправності водогону, каналізації, освітлення чи опалення, нести відповідальність за використання води та електрики, купувати мило, папір, рушники, бланки медичної документації. Стаціонарові пощастило – за пожертви придбали комп'ютер і копіювальну машину, що зменшило витрати і полегшило працю. Також медичні працівники змушувані до внесків на благодійні цілі, котрі зникають десь у нетрях державних структур.

При цьому виникла тенденція скорочення штатів лікарів-педіятрів і передання їхніх обов'язків сімейним лікарям, інститут яких наразі ще тільки зароджується. Це теж загрожує здоров'ю дітей.

Стаціонар потребує пожертв для допомоги незаможним людям, які не можуть звертатися до приватних медичних закладів. А також для придбання високоякісних медикаментів та засобів (не з України чи Індії) для інгаляторів (половина пацієнтів стаціонару має проблеми з диханням), кисневих пінок, алергодіягностики, спелеотерапії. Д-р Л. Гладун мріє про відновлення басейну, впровадження новітніх технологій та апаратів.

У стаціонарі впроваджено чіткий облік усіх витрат з пожертв. Крім того, це конкретна допомога конкретним українським дітям, наразі далеким від не завжди зрозумілих акцій різних політичних рухів, котрі чекають на фінансову допомогу, не завжди використовуючи її на українську справу.

Гроші на денний дитячий стаціонар 5-ої міської поліклініки можна переказати для Americans for Human Rights in Ukraine (AHRU) Lviv Clinic AHRU, на адресу: 43 Midland Place, Newark, NJ 07106. Пожертви звільнені від податку.

Подарунки можна вислати й безпосередньо до стаціонару на адресу: Д-р Леся Гладун, дитячий денний стаціонар 5-ої міської поліклініки, вул. Виговського, 32, Львів, 79022 Ukraine.

Українська церква провела перший фестиваль

Ансамбль „Барвінок" танцює „Привіт". (Фото: Левко Хмельковський)

Левко Хмельковський

ПЕРТ-АМБОЙ, Ню-Джерзі. – Громада Української католицької церкви Успення Пресвятої Богородиці 22 червня з ініціятиви настоятеля о. Івана Турика провела перший в місті український фестиваль. Парохом у громаді о. І. Турик служить третій рік, а сам походить з села Снятинки біля Дрогобича, тож добре обізнаний з співом і танцями українського люду.

На площі між церквою і парафіяльною школою розгорнувся ярмарок народних виробів, музичних записів, різних пам'яток. У „Халупі о. Івана" можна було скуштувати українських страв, які пропонували Леся Ковальчук, Надія і Любомир Дейнеки, інші добровольці. Смажили шашлики Василь Кичула, Володимир Деревенський, Чарлі Бойко, Петро Барилецький.

Представники Української Національної Федеральної Кредитової Спілки Галина Тобіо і Галина Малиновська запрошували до членства та повідомляли, що на початку серпня в Перт-Амбої відкриється новий відділ цієї кредитівки.

Поблизу розгорнули інформаційний стіл представники Українського Народного Союзу Другий віцепрезидент Евген Осціславський та його дружина Марійка.

Для концертної програми було призначено шкільну залю. У школі вчаться майже 200 дітей. 12 жовтня школа відзначатиме своє 50-ліття. А загалом у парафії – 300 родин.

Перед початком концерту співав українські пісні Заслужений артист України Павло Доскоч. Він також на початку виконав гимн України, а відповідальна за усю програму Анна Лоуренс заспівала гимн США. Вів концерт Андрій Вовк.

На сцені танцювали учні хореографів Ґриґорія Момота з Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, Надії Лемеґи, яка заснувала танцювальні ансамблі в Перт-Амбої і Джерзі-Сіті, Ярка Добрянського з місцевої парафіяльної школи, який був учнем відомого хореографа Роми Прийми-Богачевської і танцював в ансамблі „Сизокрилі".

Співали також юні солістки Софія Найда, Вероніка Наливайко та Орися Сорока з бандурою. Під час концерту о. І. Турик розповів присутнім про парафію, її школу, народне мистецтво України.

Представники Українського Народного Союзу Марійка та Евген Осціславські зустрілися на фестивалі з о. Орестом Кудеревичем, його дружиною Оксаною та сином Миколою.

Юні художники відвідали мисткиню

Надія Філімонова

САНТА КЛАРА, Каліфорнія. – 2 червня учні мистецької студії при Українській католицькій церкві св. Володимира на пропозицію громадської активістки Надії Філімонової відвідали Заслужену діячку мистецтв України, відому художницю Катерину Кричевську-Росандіч та її чоловіка Драґа Росандіча.

Під час зустрічі з учнями студії та їхніми батьками, переважно новоприбулими з України, мисткиня розповіла про початок свого творчого шляху, пригоди дальшого життя, подарувала свою книгу „Мої спогади".

Марта Франків, Наталя Бользовська, Люба і Дмитрик Філімонови, Валерія Томків та інші діти показали мисткині свої малюнки і вона висловила задоволення досягненнями студійців і їхнім „дорослим" ставленням до мистецтва.

На початку минулого літа було засновано дитячу мистецьку студію, у якій вчить дітей малювання українська художниця Наталія Тягло. Сама мисткиня народилася в Києві і 10-річною приїхала до США, закінчила школу мистецтв у Сан-Франціско та університет в Берклі з спеціяльністю „Психологічна лінґвістика".

Вона також вчилася у 2011 році у львівській майстерні Сергія Іванова, де ознайомилася з українською символікою і створила серію полотен „Український дух без кордонів". Твори Наталії Тягло демонструвалися на виставках в Каліфорнії і Вашінґтоні.

Юні художники в гостях у Катерини Кричевської-Росандіч.

Ню-йоркчани відвідали Ботанічний сад

Олександра Юзенів

НЮ-ЙОРК. – Референтки відділу Об'єднання українців Америки „Самопоміч" Ірина Далесіо та Оксана Лопатинська 9 квітня організували поїздку автобусом до Ботанічного саду в Бронксі. Зголосилося понад 30 осіб, зокрема голова відділу Наталія Дума та члени управи.

В Ботанічному саду саме відбувалася 11-та виставка орхідей, на якій була нагода побачити тисячі цих екзотичних квітів, дістати інформації, як їх плекати, а деякі в крамниці купити.

Після оглядин орхідей учасники поїздки оглянули Ботанічний сад, розміщений на 250 акрах землі. У ньому росте близько 30 тис. різних дерев (деяким з яких вже понад 200 років) та понад 1 млн. різних рослин.

Ботанічнй сад постав після того, як наприкінці XIX ст. визначні ботаністи з Колюмбійського університету Натаніель Лорд Брітон і його дружина Елізабет відвідали в Англії Королівський ботанічний город і захопились ним. Повернувшись додому, вони знайшли численних однодумців, громадських та фінансових провідників і в 1896 році заснували Ботанічний сад в Бронксі. Першим його директором став Н. Лорд Брітон.

Учасники подорожі в Ботанічний сад.

„Літопис УПА“ має ще багато плянів

Наталія Солтис

ТОРОНТО. – 8 червня в приміщенні Українського Національного Об'єднання відбулося засідання, з черги вже 37-ме, Видавництва „Літопис УПА“. Серед присутніх було 12 членів Видавничого комітету.

Засідання відкрив відповідальний редактор „Літопису УПА“ проф. Петро Й. Потічний, який попросив хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять померлих членів Видавничого комітету, вояків УПА та фундаторів: Петра Левка – „Байду“, Василя Левковича – „Вороного“, Бориса Галагана – „Ярка“, Дмитра Кущака – „Богуна“, братів Павла („Кора“) та Петра („Топір“) Шкафаровських, Михайла Стеранку – „Калину“, Марію Савчин-Пискір – „Марічку“, Степана Рабізанта – „Сокола“.

Опісля розпочалися звіти про діяльність, обговорення важливих питань та прийняття рішень. Проф. П. Потічний у своєму річному звіті подав стан видавничих справ та вніс ряд пропозицій від істориків-науковців про підготування подальших понад 10 томів, зокрема – „Стрілецька Зброя ОУН і УПА“, „УПА і угорська армія“, „Український визвольний рух: Волинь/Берестя 1930-1955 роки“, „ОУН в 1939-1941 роках“ та ряд інших.

Також проф. П. Потічний поінформував про ті томи, які вже мають появитися наприкінці цього року, а саме – „УПА в світлі словацьких і чеських документів“ (книга 2), книга переслухань св.п. Василя Кука та Василя Галаси, „Письмові документи ОУН і УПА“, „Золочівська округа ОУН: СБ“, книга про Дарію Ребет, календар на 2014 рік.

Головний адміністратор Микола Кулик докладно розповів про збір фондів, рекламу та поширення видань „Літопису УПА“. Він наголосив на тому, що конечним є пошук фундаторів на заплановані видання, бо окремі пожертви не дадуть змоги успішно завершити розпочаті справи.

Окремо на засіданні було представлено діяльність бюра „Літопису УПА“ у Львові, яке очолює д-р Ігор Гомзяк.

Активно обговорювалося питання подальшого дарового розповсюдження понад 100 тис. книг „Літопису УПА“ в Україні. У звітному році при допомозі Головної управи Товариства колишніх вояків УПА в США було доставлено 60 тис. дарових книг до бібліотек Львівської, Тернопільської та Рівненської областей. Ця робота і надалі триватиме. Також поширюватимуться електронні версії книг „Літопису УПА“. На даний час всі книги видавництва оцифровано для надійного збереження матеріялу.

На нинішній день „Літопис УПА“ видав 110 томів в чотирьох серіях: 50 томів появилося в „Основній серії“, 21 том – в „Новій (київській) серії“ Національної Академії Наук України, 11 томів – в серії „Бібліотека“ та 25 – в серії „Події і люди“. Побачили світ також том „Повстанські могили“, книга „Листівки УПА“ та ювілейний каталог. Попри досягнення, праця ще далека до завершення, адже в плянах видання ще понад 10 томів.

У працю видавництва входить не лише опублікування книжок, але й розповсюдження їх по всіх областях України. Тому вкрай важливою є фінансова ділянка, яка складається виключно з фундацій та добровільних пожертв української громади у діяспорі.

Для подальшої фінансової підтримки чи щодо придбання видань просимо писати на адресу: Litopys UPA, P.O. Box 97, Station „C“, Toronto, ON, M6J 3M7 Canada, e-mail: mykola.kulyk@litopysupa.com.

Доповненням веб-сторінки з минулого року є покажчики 1-36 томів „Основної серії“ та інші видання, які можна переглядати безкоштовно.

Щиру вдячність висловлюємо усім нашим фундаторам, меценатам, жертводавцям та читачам за постійну підтримку.

В'язні розірвали...

(Закінчення зі стор. 7)

нях піднялося 20 тис. політв'язнів. Майже 70 відс. з них становили українці – члени ОУН, вояки УПА. Серед них була моя мама, колишня повстанська зв'язкова.

Люди припинили роботу. Загальним гаслом повсталих було: „Воля або смерть!“. Над бараками підняли чорні прапори з червоною стрічкою посередині, що символізували пролиту невинну кров. Повсталі виготовляли листівки і за допомогою повітряного змія запускали їх у небо, звідки листівки розносилися вітром у Норильськ та околиці. Таким чином про події у таборі стало відомо поза його межами.

Приїхала комісія з Москви й пообіцяла в'язням полегшити умови утримання. Але повсталі висунули політичне гасло „Свобода народам і людині!“. Тоді адміністрація влаштувала розгром повстання. Спочатку колону розділили на групи потужним струменем води. Потім на територію ввели військовий підрозділ, якому допомагали цивільні місцеві комуністи і комсомольці. Почалася справжня бойня.

За офіційними документами, загинуло 150 в'язнів, за свідченням очевидців – уп'ятеро більше. Норильське повстання розхитало систему радянських концтаборів. Через два місяці повстали політв'язні у Воркуті, а в 1954 році відбулося Кінгірське повстання у Казахстані, яке вже висунуло політичні гасла.

Історія Норильського повстання досі залишається маловідомою сторінкою. М. Ткачук розповідав, що бачив в Норильську пам'ятники закатованим полякам, євреям, росіянам, литовцям. Немає пам'ятника українцям. Навіть 60-річчя Норильського повстання відзначається тільки завдяки ентузіязмові громадськости, в той час, коли деякі події тоталітарного минулого та його діячі вшановуються на державному рівні. Це прикро і боляче. Норильське повстання вчить, що навіть ув'язнені, безправні люди, об'єднавшись, можуть розірвати пута гніту.

Виставка „Зони конфлікту – три покоління“

Марія Климчак

ЧИКАҐО. – У новітню історію Америки військові фоторепортери вписали сторінку, присвячену воєнним конфліктам та участі у них американських ветеранів. Побачити її покликана документальна фотовиставка „Зони конфлікту – три покоління”, яка відкрилася в Українському національному музеї 5 липня і триватиме до 25 серпня.

У співпраці з музеєм готували виставку Ліґа американських ветеранів (Пост 943, командир старший сержант Іван Стеців), організація Українських Американських Ветеранів (Пост 32, командир майор Петро Бенцак), благодійна організація „Незалежний фонд“ та старший лейтенант Ярослав Кикіш – куратор виставки. Спонзор – кредитівка „Самопоміч”.

Понад 80 фотографій складають розділ експозиції, присвячений війні у В'єтнамі. Світлини Я. Кикіша супроводжуються його власними віршами:

Коли я був дитиною,
війна була лиш грою,
ми брали у свої бої
іграшкову зброю...
Нема тут гри, нема дітей -
усі солдати,
засвоєно команду
в дитинство не вертатись,
Минуле вже в минулому
для мене і для них,
сьогодні близьких,
вчора ще чужих...

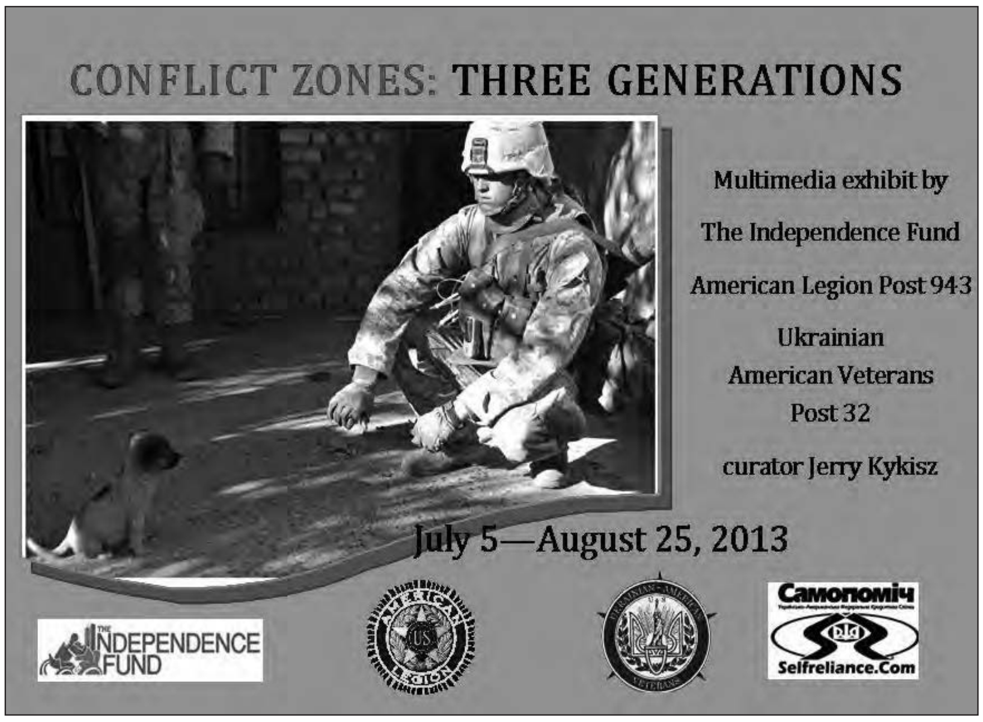
І. Стеців приготував відеопрезентацію про українців з Чикаґо. Ветеран з гордістю розповідає про своїх шкільних друзів, вихованців Української католицької школи св. Миколая. Троє з них – Теодор Христинич, Володимир Максимів та Юрій Татарин полягли на болі бою.

Рон Мен під час війни у В'єтнамі був стрільцем на гелікоптері. Відверте каяття за помилки Америки у цій війні читаються в ілюстрованих образах його ж словами: „Ми знищили усе, що могли, не залишивши нічого для майбутніх поколінь. Ми залишили страждання багатьом дітям, ми отруювали землю, не думаючи про життя людей, які ще сьогодні помирають від тих наслідків. Мене ця думка ніколи не покидає”.

Мистецька експозиція включатиме твори медичної сестри Гелен Вайт та відомого у Чикаґо художника Джо Форнелі.

Я. Кикіш, незалежний куратор, запросив до участи у цьому проєкті також провідних світових фоторепортерів. Серед них Андреа Брюс, яка понад вісім років, працюючи у газеті „The Washington Post“, подавала фоторепортажі з Афганістану та Іраку, Джоел Чавері, сержант-резервіст Морських сил, відзначений як „Фотожурналіст року” за висвітлення подій в Іраку під час його служби в 2004 році. Широку географію фоторобіт представляє британський незалежний фотограф Стів Джонсон: Руанда, Північна Ірляндія, Косово, Ірак, Афганістан. Джеф Нютон, відомий американський журналіст інформаційного аґентства „CBS News“, побував у 71 країні світу. Голі Пікет, незалежна фотожурналістка, працювала в Каїрі, Афганістані, Іраку, Газі та Ємені. Джо Сільва розпочав свою кар'єру в Південній Африці, від 2000 року – фотограф газети „The New York Times“, автор книжок і фотоальбому про американську війну в Іраку.

Незалежно від того, де відбуваються конфлікти – у країнах Близького Сходу чи Африки, усі вони мають спільні риси: це тягар страждань і смерти, який несуть на собі невинні люди. Візуальна історія дає змогу побачити, до чого призводять провали в політиці. Картини відображають проблеми, які треба вирішувати спільно, об'єктив фотокамери показує світ таким, яким він є – з усіма реаліями. Проєкт спрямований на виховання особистої відповідальности перед суспільством та уваги до проблем американських ветеранів, що продовжують нести на своїх плечах хрест воєн та конфліктних зон XX-XXI ст.

Плякат виставки „Зони конфлікту – три покоління“. (Фото на плякаті: Джоел Чавері)

У Львові відтворили перший бій

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 23 червня Товариство пошуку жертв війни „Пам'ять“ провело у парку Зубра реконструкцію „Україна у вогні чужої війни“, у якій показало бій підрозділів Червоної армії та німецьких формувань СС „Адольф Гітлер“ та 175-го саперного батальйону, коли німецькі війська 22 червня 1941 року вторглися на радянську територію.

Реконструкцію розпочали з виконання державного гимну України. Після цього вояки зайняли „бойові позиції“. У реконструкції взяло участь близько 30 осіб.

Дійство було присвячено українським воякам, котрі загинули у війні двох імперій. Таких, за офіційними даними, було щонайменше 14 млн. осіб.

Під час відновлення бою у Львові. (Фото: galinfo.com.ua)

Вшанували пам'ять жертв НКВД

Марта Осадца

ДОБРОМИЛЬ, Львівська область. – 22 червня, у День скорботи і вшанування пам'яті жертв Другої світової війни, в урочищі Саліна, поблизу Добромилю, відбулося ушанування пам'яті жертв траґічних подій 1941 року.

Саліна – це назва яру і соляної шахти, яка у червневі дні 1941 року була вщерть заповнена людськими тілами. Загалом у соляних шахтах загинуло близько 3,600 осіб. Вбивства були здійснені військами НКВД.

Щорічно, з 1990 року, в другій половині червня, в яру Саліна відбувається пам'ятне віче-реквієм. У яру заплановане будівництво меморіяльного комплексу „Біль Саліни“.

Цього року участь у поминальних заходах взяла офіційна делеґація зі Львова у складі представників влади та громадськости. Заходи розпочалися Панахидою під стінами колишньої тюрми НКВД у Добромилі. Опісля учасники скорботного заходу пройшли пішою ходою до яру Саліна, поклали квіти до могили жертв НКВД на міському цвинтарі.

Біля пам'ятного знаку в яру Саліна правлячий архиерей Самбірсько-Дрогобицької єпархії Української Греко-Католицької Церкви Ярослав (Приріз) відслужив Панахиду.

Також відбулися віче-реквієм, виступи місцевих хорових колективів, а також Львівської державної академічної чоловічої хорової капели „Дударик“.

Повсталі українці...

(Закінчення зі стор. 7)

ня в Норильську 1953 року, яка об'єднала вже згадану роботу Є. Грицяка й нову частину – „Після повстання“.

Перша частина книги містить спогади Є. Грицяка про його арешт, етапування, подальше жахливе перебування в таборі й саме повстання. У другій частині спогадів ми дізнаємось про подальше життя в'язнів, які боролись зі смертю.

Є. Грицяк у таборі вивчав англійську мову, опановував невість яким чином уцілілий підручник 1914 року „Наука про дихання індуських йогів“. За його словами, саме з цього розпочалась успішна боротьба за життя.

УАПЦ-ПУ ВШАНОВУВАТИМЕ 1025-РІЧЧЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

Блаженніший Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви Поза-Україною, Макаріос, оголосив про графік Міжнародного Вшанування 1025-річчя Хрещення України що збігається з відповідними святкуваннями в Україні.

Заходи Митрополії УАПЦ-ПУ будуть зосереджені в Православному Селі в Гюстоні, Техас, США, починаючи від понеділка, 22 липня, до неділі, 28 липня 2013 року. На додаток до повного чернечого розкладу Ранішньої, Вечірньої та Повечір'я , Літургія буде відправлятися у вівторок – день св. Антонія Печерського, в середу - св. Ольги та в неділю - св. Володимира. Субота буде включати Панахиду за всіх покійних єрархів, духовенства і віруючих Української Церкви протягом століть. Також будуть вечірні лекції, від понеділка до п'ятниці на теми православ'я і ортопрактики в XXI столітті. Кульмінацією буде Хрещення дітей та дорослих в суботу вранці.

Кожна людина, незалежно від юрисдикції, традиції і національного походження, якщо вона є доброї волі і радіє Хрещенню України та духовним плодам цієї великої історичної події, за бажанням може бути присутньою і брати участь у святкуваннях. Реєстрація: 713 645-3300.

У Торонто відбувся семінар учителів „Вчимося разом"

Євгенія Петрова

ТОРОНТО. – 15 червня понад 60 учителів українських шкіл, садочків та курсів українознавства з Торонто, Місісаґи, Оквілу і Гамільтону взяли участь у вчительському семінарі „Вчимося разом", який відбувся під патронатом місцевого відділу Конґресу Українців Канади (КУК).

Під час семінару проведено шість сесій, на яких йшлося про ролю українського вчителя та організацію навчального процесу в українських навчальних закладах, систему оцінювання знань і вмінь учнів, ролю читання і підходи до читання різних типів літератури та про особливості навчання української мови дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, у тому числі й про використання основних принципів методики Марії Монтесорі.

Учасники вчительського семінару „Вчимося разом" в Торонто. (Фото: Генадій Ляшенко)

Окрім цього, вчителі ознайомилися з новим навчальним посібником з української мови „Мандрівка Україною", який для українських шкіл діяспори створив авторський колектив Міжнародного інституту освіти, культури і зв'язків з діяспорою „Львівської Політехніки".

Сесії провели директор школи ім. Лесі Українки Зінаїда Маєвська, голова Шкільної ради Таня Сунак, колишня голова Шкільної ради в Торонто Таня Онищук, директор українського садочка „Сонечко" Анна Гаврись, учитель „Рідної школи" Українського національного об'єднання (УНО) Торонто-Захід Оксана Коломоєць та голова Комітету „Рідного шкільництва" Дирекції УНО Канади, заступник директора „Рідної школи" і Курсів українознавства УНО Торонто-Захід Оксана Левицька.

Вчителі ознайомились з книжковою виставкою педагогічних новинок, отримали допоміжні матеріяли з представлених тем, методичні посібники та „Мандрівку Україною" для кожної школи.

У семінарі взяла участь голова Світової координаційної виховно-освітньої ради Світового Конґресу Українців д-р Оксана Винницька-Юсипович. Під час підсумкової сесії вона привітала учасників і організаторів семінару та відзначила його важливість для вчителів. До цих слів приєднався представник КУК Маркіян Швець.

Було висловлено подяку за успішно проведений семінар членам Методичного комітету Т. Сунак, О. Левицькій, Т. Онищук та Генадієві Ляшенку, а також спонсорам – Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, Крайовій управі Організації Українок Канади, Фундації ім. Олега Ольжича в Канаді, компанії „Міст", Міжнародній організації українських громад „Четверта хвиля" та інформаційним спонсорам – Радіо „Пісня України" і компанії „IMB+".

Євгенія Петрова – голова Методичного комітету та Організаційного комітету з проведення семінару, заступник голови Шкільної ради в Торонто.

НОВІ ВИДАННЯ

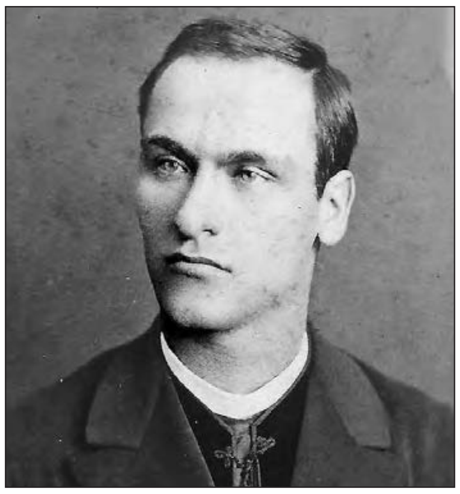
Цінна книга про Бойківщину

Михайло Зубрицький, „Зібрані твори і матеріяли у трьох томах“. Том 1: Наукові праці. Львів: „Літопис“, 2013. 610 стор., мапи, таблиці, тверда палітурка, 44.95 дол.

Щойно побачив світ перший том тритомної праці зібраних наукових творів о. Михайла Зубрицького (1856-1919). Книга містить вступ редактора тому Франка Сисина „Отець Михайло Зубрицький: Нестор українського села“ англійською й українською мовами, 40 наукових праць о. М. Зубрицького з історії Галичини й етнографії Бойківщини, а також мапи Бойківського краю, фотографію о. М. Зубрицького як молодого духівника та іменний і географічний покажчики.

М. Зубрицький був істориком та етнографом, який досліджував західню частину Бойківщини, насамперед свою парафію у Мшанці, наприкінці XIX й на початку XX ст. Він був греко-католицьким священиком з 1883 року та членом Наукового товариства ім. Шевченка з 1904 року. Він близько співпрацював з Іваном Франком, Федором Вовком, Володимиром Гнатюком, іншими видатними науковцями, у збиранні усної історії й фольклору та видав сотні документів, датованих роками з XVI до середини XIX ст. Його дослідження з історії Галичини вирізняються порівняльним аспектом між усною традицією й письмовими джерелами. Багато з його праць належать до жанру щоденної історії (будівництво, вівчарство) та огляду соціяльної історії (голод, епідемії холери). Він також зберіг документацію про складну історію сіл Старосамбірського й Турківського районів з їхніми різноманітними верствами шляхти, гайдуків, духівництва, селянства та євреїв.

Сорок праць в одному томі – це одне з найвичерпніших досліджень мікрореґіону в Україні. Зосередившись на бойках, він також включив матеріяли про сусідні групи лемків і гуцулів.

Отець Михайло Зубрицький

Покажчики будуть особливо цінними тим, хто займається родинною генеалогією краю. У другому томі будуть зібрані особисті документи о. М. Зубрицького, повна бібліографія його праць та окремі праці про його життя й творчість. Третій том міститиме понад 300 газетних статтей з політичних, культурних та релігійних питань у Самбірському й Бойківському реґіонах, написаних цим священиком-активістом та організатором українського національного життя.

Зібрані праці о. М. Зубрицького видані спільно Програмою вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика Канадського Інституту Українських Студій, Інститутом історичних досліджень Львівського національного університету ім. Івана Франка, Інститутом народознавства Національної Академії Наук України та Науковим товариством ім. Шевченка в Канаді й у Львові. Публікація стала можливою завдяки щедрій підтримці з маєтку Едварда Бродацького (Лондон, Великобританія).

Книгу можна придбати у Видавництві КІУС кредитною карткою через захищену електронну систему (www.ciuspress.com), е-поштою (cius@ualberta.ca), телефоном (780-492-2973), факсом (780-492-4967) або поштою: CIUS Press, 430 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2H8. Поза межами Канади ціни в долярах США.

КІУС

До 100-річчя видатних діячів визвольного руху

Марина Панченко

Лев-Роман Ребет, Дарія Ребет. „ОУН, нація, демократія, Україна: вибрані праці, статті, спогади“. Упорядкування й передмова д-ра Олександра Панченка. Київ. Видавництво ім. Олени Теліги. 2013. 336 стор.

У виданні упорядник зібрав праці Лева-Романа Ребета „Світла і тіні ОУН“, „Походження українців, росіян і білорусів у світлі сучасних совєтських теорій“, „Формування української нації“, статті Дарії Ребет „На непопулярних позиціях“, „Вина, дійсність і доцільність“, матеріяли „Лев Ребет і процес проти Сташинського“, спогади Анатоля Камінського, Василя Маркуся, Мирослава Прокопа, Ірини Козак, а також свої дописи про цих визначних діячів визвольного руху з нагоди їхніх ювілеїв.

Запропоновані статті і спогади багато скажуть уважному читачеві про час, що минув. Книга буде потрібною історикам, особливо тим, хто цікавиться історією ОУН, та сприятиме поглибленому вивченню життєвого й творчого шляху патріотів, які все своє життя присвятили боротьбі за незалежну Україну.

З питань придбання книги можна звернутися на адресу: Крамниця видавництва ім. Олени Теліги, вул. Івана Мазепи, 6, Київ, 01010 Ukraine. Тел./факс: (380-44) 288-8159.

Воскреслі імена

Інна Нагорна

Галина Журба. „Зорі світ заповідають“. „Азалія“. Рівне. 2011. 131 стор.
Антон Нивинський. „Віки пливуть над Києвом“. „Азалія“. Рівне. 2012. 180 стор.

Вперше в Україні, у серії „Бібліотечка Літературного музею Уласа Самчука в Рівному“ вийшли окремими книгами повісті Галини Журби „Зорі світ заповідають“ та Антона Нивинського „Віки пливуть над Києвом“. Читачі мають змогу відкрити для себе талановитих письменників, які чудово володіють

(Закінчення на стор. 15)

П'ять біографій отаманів

Роман Коваль. „Чорний Ворон: п'ять біографій“. Серія „Отаманія XX ст.“. Київ. Видавництво: Історичний клюб „Холодний Яр“. 2013. 96 стор.

КИЇВ. – 11 квітня у серії „Отаманія XX ст.“ вийшла книжка Романа Коваля „Чорний Ворон: п'ять біографій“. Це збірка документальних нарисів про отаманів, які мали одне повстанське псевдо – Чорний Ворон. Боролися вони в добу Української Народної Республіки. У кожного з них – своя доля, але історики та краєзнавці часом творять збірний образ, вносячи плутанину, тож автор і вирішив подати ці біографії окремою книжечкою.

Розділи книжки: „Чорний Ворон з Піщаного Броду“, „Чорний Ворон із Жовтих Вод“, „Чорний Ворон із-під Товмача“, „Чорний Ворон із Криворіжжя“, „Чорний Ворон з Поділля“.

У книжці вміщено також вірші Володимира Стецюка, Ольги Страшенко та Володимира Вознюка про „Чорного Ворона“ (Миколу Скляра з Жовтих Вод).

Перша презентація книги відбулася 20 квітня під час книжкового ярмарку „Гайдамацький край“ у селі Медведівці на Черкащині.

Історичний клюб „Холодний Яр"

Українська програма в американському університеті

Володимир Чумаченко

УРБАНА-ШАМПЕЙН, Ілиной. – Програма українських курсів в Ілинойському університеті в Урбана-Шампейн цього року, як і раніше, дала можливість студентам університету вивчати українську мову, українську літературу та історію української культури. Викладання цих курсів є можливим завдяки фінансовій підтримці Фундації Розбудови Українських Студій в Илінойському університеті, яку очолює Раїса Братків.

Кількість студентів, які записуються на ці курси, систематично збільшується. Наприклад, курс з історії української культури, який є складовою частиною університетської загальноосвітньої програми, зібрав навесні цього року рекордну кількість студентів – 125 осіб.

Оскільки в цьому університеті навчаються багато студентів з різних країн світу, то вивчати історію української культури мали змогу не лише американські студенти, але також студенти з Китаю, Індії, Пакистану, Південної Кореї, Савдівської Арабії, Тайваню та інших країн.

Студенти не лише вивчали українську культурну спадщину, традиції, звичаї, але також багато дізналися про сучасну Україну та нові напрямки у розвитку української культури. Варто наголосити, що значну увагу в курсі було надано вивченню українського культурного досвіду XX ст. з усіма його здобутками, але також з трагедією радянської доби. Студенти мали можливість ознайомитися з документами, що стосувалися Голодомору, комуністичних репресій та умов, у яких перебувала українська культура впродовж 1960-1980-их років.

На одну з лекцій наприкінці семестру я запрошено проф. Дмитра Штогрина, який очолює Українську Дослідницьку Програму в Ілинойському університеті. Від 1970-их років до останнього часу проф. Д. Штогрин викладав українські курси в університеті. Цього разу він розповів студентам про унікальний досвід українського культурного життя в таборах для переміщених осіб у Німеччині по закінченню Другої світової війни, про активне освітнє та культурне життя в них. Студентам було показано також кілька десятків світлин, які зафіксували у фотографічних образах той надзвичайно цікавий історичний досвід.

Загалом минулий рік був дуже успішним для Української Програми в Ілинойському університеті в Урбана-Шампейн. На додаток до українських курсів, активно працювала Українська Студентська Асоціація університету під керівництвом Данила Гірного та Ніколь Еванс, і веб-сторінка (http://uasauiuc.wix.com/ukrainianstudentsassociation) добре віддзеркалює її діяльність. Наступний рік обіцяє бути не менш цікавим і насиченим, отож студентів університету чекають попереду цікаві культурні події та курси, пов'язані з Україною.

Володимир Чумаченко – координатор Української Програми Ілинойського університету.

Успіхи української наукової книги в Альбертському університеті

ЕДМОНТОН, Альберта. – 3 квітня у Відділі сучасних мов і культурологічних студій Альбертського університету відбулося урочисте відзначення успіхів української наукової книги в західньому академічному світі – тих успіхів, котрі великою мірою стали можливими завдяки Канадському інститутові українських студій, оскільки він щедро підтримує студентів і аспірантів, які студіюють українознавство в Канаді й поза її межами, а також сприяє розвиткові їхньої подальшої кар'єри.

Зліва: Лоїс Гардер, Микола Сорока, Світлана Кухаренко. (Фото: Олег Ільницький)

Святкування відкрила заступник декана з дослідницьких і аспірантських студій гуманітарного факультету Лоїс Гардер.

Відбулася презентація двох нових книг та вручення нагороди за мовний підручник, який був презентований раніше.

Підручник Алли Недашківської „Ukrainian Through its Living Culture" („Українська мова через її живу культуру") побачив світ у Видавництві Альбертського університету (2010) і розрахований для студентів вищого рівня. Американське товариство вчителів слов'янських і східньоевропейських мов визнало цей підручник найкращим у ділянці чужоземної мовної педагогіки.

Дві нові книги – це „Faces of Displacement. The Writings of Volodymyr Vynnychenko" („Грані міграції: творчість Володимира Винниченка") Миколи Сороки та „The Paths of Folklore" („Стежки фолкльору") за редакцією Світлани Кухаренко й Пітера Головея. Автори – колишні студенти, які отримали свої наукові ступені в Альбертському університеті та були нагороджені постдокторськими стипендіями по закінченні навчання.

Л. Гардер представила професорів Олега Ільницького й Наталію Пилип'юк, які були керівниками дисертації М. Сороки. Д-р О. Ільницький, у свою чергу, представив М. Сороку, який розповів про працю над своєю книгою і подякував колеґам, які сприяли йому в цьому.

Д-р Н. Пилип'юк представила С. Кухаренко і П. Головея. С. Кухаренко розповіла про видання на пошану керівника її дисертації д-ра Наталії Кононенко. Це видання складається зі статтей, написаних здебільшого студентами Н. Кононенко.

Для українців, які прибули до Канади за останні 120 років, освіта була засобом, що сприяв їхньому успіхові на новій батьківщині. Освіта завжди була важливою для збереження ідентичности. Освіта допомагала українцям у Канаді підтримувати свою мову від покоління до покоління. З її допомогою вони дізнавалися про свої мистецькі здобутки – старі й нові. Освіта допомагала їм зрозуміти і зберегти свої звичаї і традиції. Концентрація українців на преріях та їхня підтримка освіти зробила Альбертський університет центром українських студій, загальновизнаним у всьому світі.

Воскреслі імена

(Закінчення зі стор. 14)

українським словом, яскраво зображають життєві реалії і ненав'язливо їх осмислюють.

А. Нивинський (літературне псевдо Антін Чекмановський) народився 3 серпня 1890 року у селі Тинному, біля Рівного. Під час Першої світової війни побував на фронті. На початку 1917 року повернувся до Рівного і поринув в національно-політичну діяльність.

Про свого чоловіка писала Г. Журба: „Один з найактивніших організаторів національно-культурного й політичного життя Рівенщини, рівенської „Просвіти", довголітній член управи й секретар тієї останньої". Свої перші твори він друкував в „Українській трибуні" (Варшава), альманасі „Метуса", „Новій Україні" (Прага), у львівському літературно-мистецькому журналі „Назустріч".

А. Нивинський помер 3 грудня 1945 року в Польщі на хворобу серця.

Дружина А. Нивинського – Г. Журба (Гелена Домбровська) народилася 11 січня 1888 року в Соболівці на Поділлі. У 1911 році виїхала до Києва, працювала перекладачем в Центральній Раді. 1920 року виїхала до Рівного, де працювала бібліотекарем. Найкращими творами письменниці слід вважати повісті „Зорі світ заповідають" та „Революція йде", опубліковані в 1930-их роках в „Українській бібліотеці", яку видавав Іван Тиктор. Г. Журба померла 9 квітня 1979 року у Філядельфії.

Про умови придбання книг можна дізнатися у видавництві за адресою: „Азалія", вул. Симона Петлюри, 1, Рівне, 33028 Ukraine. Тел.: (380-362) 261-469.

Українці і поляки...

(Закінчення зі стор. 1)

лись у Павлівці, що на Волині, і в Сагрині на Холмщині.

Акція відбулася за підтримки Східньоевропейського університету ім. Лесі Українки з Луцька та Українського Католицького Університету зі Львова, і передувала візиті до України Президента Польщі Броніслава Коморовського, запланованій на 14 липня.

Спершу спільно молилися на польському цвинтарі, де встановлено меморіял загиблим 11 липня 1943 року полякам. А потім молитва звучала і на українському цвинтарі, а тут, до слова, спочиває багато українців, чиї рідні були поляками. Бо багато родин були українсько-польськими.

Просимо прощення і прощаємо – ці слова звучали від духовенства, яке наголошувало, що ані віра, ані національність, ані ідея, за яку боролись, не може виправдати злочин людиновбивства.

Лише молитва і слова прощення найважливіші нині, щоб обидва народи примирились, бо в іншому випадку це шлях без майбутнього, вважає колишній політв'язень Мирослав Маринович, один з ініціяторів проведення спільної акції.

На акцію прийшли і десятки місцевих жителів, які говорили про те, що 70 років тому поляки і українці жили мирно у Павлівці, разом святкували і одружували дітей, товаришували між собою.

Адель Волинська, народжена на Волині, приїхала з Варшави, щоб вшанувати жертв Волинської трагедії у Павлівці і 7 липня помолитись у Сагрині на Холмщині, де 10 березня 1944 року поляки вбили близько 700 українців. Літня жінка розповіла, що їй з мамою ще до Волинських подій, у 1939 році, вдалося втекти до Польщі, бо переслідувало вже НКВД, і про це мамі розповіли українці.

У Павлівці і в Сагрині також молилась і українка, народжена на Холмщині, Марія Хоменко. Її дідуся поляки вбили на її ж очах у Сагрині, де жили українці.

Те, що сталося 70 років тому на Волині, не дає права звинувачувати тільки українців і Україну. Адже важливо обом суспільствам осмислити минулі події і шукати шлях порозуміння – про це говорили польські діячі, зокрема і депутат Европарляменту від Польщі Павел Коваль. Він підкреслив, що акція примирення – це крок до порозуміння – сазав Павел Коваль.

Шлях поєднання з Польщею має стати для України шляхом поєднання з Европейським союзом. На цьому наголосив польський діяч і публіцист Адам Міхнік під час семінару у Луцьку, що відбувся у рамках акції примирення. *(Радіо „Свобода")*

УКРАЇНА І СВІТ

Бойові кораблі – в охороні Дунаю

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – Міністерство оборони України створило в Одесі дивізіон річкових кораблів, який нестиме службу на прикордонній ріці Дунай, озерах, лиманах, а також зовнішніх рейдах і прибережних акваторіях України. Раніше річкових формувань у складі Військово-морських сил України не було.

Цього року до складу дивізіону увійшли перші два броньовані артилерійські катери „Гюрза-М", збудовані у Києві, а в 2014 році дивізіон буде повністю укомплектовано новими катерами цього типу. На озброєнні катера – гармата, ґранатомет і кулемет, а також дві установки керованих ракет „Бар'єр" з лазерною системою наведення. Командиром підрозділу призначено капітана третьої ранґи Романа Кодимського.

Потреба у зміцненні подунайського кородну зумовлена загрозою з боку сусідньої Румунії, яка нарощує тут свою військову присутність і вже має потужну військову фльотилію дивізіонів артилерійських кораблів і річкового спостереження, а також два батальйони спеціяльного призначення.

Румунія не припиняє територіяльний спір довкола приналежности п'яти островів. Будівельні роботи на румунському каналі вже змінили фарватер Дунаю, і тепер Букарешт пропонує пересунути державний кордон углиб нинішньої української території.

Артилерійські кораблі „Гюрза-М" з нового дивізіону в Одесі. (Фото з соціяльних мереж)

Давні авта зустрілися у Львові

Одне з давніх авт у Львові. (Фото: Марта Осадца)

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 150 давніх авт 20-23 червня взяли участь в автоперегонах „Leopolis Grand Prix" на знаменитій трасі „Львівський трикутник", рекорд якої досі не побито.

У перший день проведено виставку автомобілів-учасників і параду вулицями міста. Другого дня відбулася церемонія урочистого старту перегонів, а потім – заїзди авт різних кляс, нагородження переможців і парада учасників. Третього дня – святкова парада переможців, представлення авт і екіпажів, костюмований конкурс автомобільної ретро-моди з виїздом авт на подіюм, нагородження переможців конкурсу та завершальна парада вулицями міста.

На фестивалі було представлено найменший у світі автомобіль „Peel P50" з Великобританії, який після свята залишиться у Львові. Доповненням свята став приїзд до Львова учасників авторалі „Пекін-Париж" – 80 ретро-авт, які упродовж 25 днів мандрували Европою і Азією. Увечері 22 червня вони проїхали вулицями Львова, а 23 червня вирушили далі в дорогу. Їх гарматними та рушничними сальвами проводжали козаки.

ПОДОРОЖІ

Забута земля історичної Волини

Володимир Рожко

В обороні Волині ключову ролю, поряд з Збаражем, Підкаменем, іншими захисними військовими спорудами, мало тодішнє місто Пліснеськ, від якого залишилося городище біля села Підгірці.

Перша писемна згадка про нього у літописах була в 1188 році. Тоді галицько-волинський Князь Роман зробив невдалу спробу вигнати з Пліснеська галицьких бояр і їхнього союзника – угрів.

У „Слові про Ігорів похід", перекладеному Митрополитом Іларіоном сучасною українською мовою згадано й Пліснеськ: „Всю ніч з вечора грали темно-сірі ворони. Біля Пліснеська на болоні були нетроянські гадюки, й неслися до синього моря".

Нині це стародавнє городище має площу близько 160 гектарів, оточене ланцюгом оборонних валів висотою до п'яти метрів в окремих місцях, і довжиною сім кілометрів.

Городище ділиться на дві частини – міцну, укріплену зовнішніми і внутрішніми валами верхню, та нижню – на схилах і підніжжі цього підвищення. Зовнішні схили окремих валів облицьовані кам'яними плитами, які збереглися і до сьогодні.

До північної частини городища прилягає територія давнього кладовища, на якому збереглися кілька пагорбів-могил X-XI ст. Одну з них розкопали 1816 року. В ній знайдено людські кості, образки на металі, камені, натільні хрестики з бронзи і каменю.

Пліснеськ був найважливішим осередком ремесел і торгівлі на межі історичної Волині і Галичини, належав до найбільших, квітучих міст в українській галицько-волинській державі. Поруч Пліснеська бере свої витоки судноплавна річка Стир, по якій простелялись торгові шляхи до Прип'яті і Дніпра.

Від цього квітнучого міста після навали Батия залишилися лише згарища та руїни.

Річечка Лагодовня, притока Стиру, в давнину також була судноплавною і відігравала важливу ролю в житті Підгірців і околиць. Саме над її берегами на рубежі XIV-XV ст. засновано оселю Підгірці, першими жителями якої могли бути вихідці з Пліснеська. Вони залишили руїни свого міста і оселилися поруч нього, де були могили рідних і близьких.

Писемні джерела згадують Підгірці як оселю 1432 року, коли польський Король Владислав II Ягайло своїми грамотами повернув маєтки багатьом шляхтичам Олеського повіту, в тому числі й Іванові Підгорецькому його Підгірці. Власником Олеського ключа маєтків в 1630 році став коронний гетьман Речі Посполитої Станіслав Конецьпольський.

Саме він на місці старого замку вибудував в 1635-1640 роках новий, який зберігся до наших днів. В добу національно-визвольної війни українського народу 1648-1654 років козаки двічі брали в облогу місцевий замок і завдали йому чимало пошкоджень.

Замок-палац в Підгірцях був сповнений предметів розкоші: дорогі меблі, картини, образи, статуї, багаті збірки посуду, зброї, бібліотека рідкісних інкунабул, архів з давніми грамотами.

За першим розподілом Польщі 1772 року південна Волинь – Збараж, Залоззя, Підкамінь, Броди, Підгірці, Олесько з околицями відійшли до Австрії та були приєднані до провінції Галичина. З того часу все життя місцевих українців було вже пов'язано не з Луцьком, а з Львовом.

В житті краю нічого не змінилося – польська шляхта залишилася власниками маєтків і замків, а місцеві українці працювали на полях тих самих володарів. Злидні гнали їх з рідного краю до Америки.

Ці терени були відомі своїми святинями: монастирями, храмами, чудотворними і благодатними іконами.

Дочка князя Всеволода Белзького, дружина Казимира Справедливого Олена близько 1180 року заснувала в Пліснеську чоловічий монастир Благовіщення Пресвятої Богородиці.

Про фундатора обителі свідчить напис на таблиці, яка вмурована в храм ліворуч від головного вівтаря.

Обитель 1241 року була зруйнована разом з Пліснеськом монголо-татарами, одначе, монастир було відбудовано, збереглася святість місця, і вже в 1583 році тут знову розквітло православне чернече життя. В обителі спасався чернець Зосима. 1659 року до відбудованого монастиря прийшли ченці Созонт Ломиковський та Ілля з скиту Манявського. Згодом вони отримали від ігумена Партенія благословення на будівництво окремої обителі.

Після поїздки о. Партенія до Москви 1689 року була збудована дерев'яна церква з такими ж монастирськими будівлями. Монастирська церква св. Онуфрія будувалася між 1726-1750 роками, корпус келій – у 1771-1786 роках, але це вже був монастир Отців-василіан Руської унійно-православної Церкви. Храм і будівлі вибудувані були в стилі українського бароко і належать до визначних пам'яток тої доби.

Пліснеський монастир славився чудотворним образом Божої Матері з Богородичного монастиря домонгольської доби. Нинішня ікона – то його копія. З Пліснеського монастиря цей чудотворний образ потрапив до церкви села Голубиці, а звідти в XVII ст. його перенесено до обителі.

Існує переказ про те, що лик Богородиці на іконі мав шрам, якого 22 серпня 1772 року хотів замалювати маляр Варсонофій, але Господь покарав його за це безбожність над головою і рукою, аж поки не заспівали Богородичного піснеспіву „Під твою милість прибігаємо". Чудотворна ікона Божої Матері Підгорецької належить до Волинської іконописної школи.

Великою святинею Підгірців була церква св. Михайла, 1720 року перевезена на місце попередньої, яка також належала до видатних пам'яток церковного мистецтва.

Кам'яні хрести XVI-XVIII ст. на церковищі. (Фото: Володимир Рожко)

18 травня 2006 року церква св. Михайла згоріла, від неї лишилося лише невелике звалище дерев'яних недогарків. Монастирські церкви Благовіщення Пресвятої Богородиці з чудотворним образом, храми св. Онуфрія на Пліснеську і св. Михайла в Підгірцях – найбільші святині цього реґіону південної Волині, які залишаються найбагатшими духовними скарбами Української Церкви.

28 липня я здійснив подорож до цього чарівного куточка Волині. Дорога від Берестечка до межі з Бродівським районом настільки препогана, що думки витрушувала з пасажирів автобуса, залишаючи одну: щоб швидше скінчилася та каторга…

Броди зустріли „будовами розвинутого соціялізму" – обпалою штукатуркою, побитими, облупленими стінами…

Дорога на Підгірці простягнулася аж до найвищих місцевих гір.

Навпроти зупинки в центрі Підгірців – костел св. Йосифа і Воздвиження 1752-1766 років, який є невіддільною частиною замкового ансамблю.

Вибудувано костел у стилі бароко за італійськими взірцями. В костелі служить так званий Патріярх Ілля з Візантійського Католицького патріярхату Української Правовірної Греко-Католицької Церкви.

Від костелу Йосипа і Воздвиження алеєю недонищеного парку йду до Підгорецького замку. Замок споруджено у 1635-1640 роках на місці старого укріплення, яке згадувалося ще 1530 року. Підгорецький замок – це твір відомих західньоевропейських архітекторів Андре дель Аква і Гійомо Левасера де Боплана коштом коронного гетьмана С. Конецпольського. В замку після двох світових війн, пожежі 1956 року, перебування туберкульозного санаторію – цілковита пустка. Старший науковий працівник Світлана Мостова повідомила, що кожного року замок відвідують десятки тисяч туристів, одначе, на реставрацію цієї пам'ятки архітектури грошей не вистачає.

Через некошені трави йду до городища Пліснеська, монастиря василіян. Високі земляні вали поросли лісом. Мене зустрічає настоятель о. Віктор (Батіг).

Він розповідає окремі, до того мені невідомі фраґменти історії святині, у якій з 1990 року відновилося Богослужіння. Нині тут 10 ченців і послушників, а на городищі невтомні львівські науковці проводять археологічні розкопки.

В монастирському храмі оглядаю старовинні рідкісні ікони. Оглядаю святе джерело, з якого п'ю воду й вмиваюся, земляні вали, місце археологічних розкопок біля них, а також мистецьку мозаїку св. Ольги, яка, за переказами, походила з Пліснеська.

Через городище іду до урочища Оленин парк, де в ранньому середньовіччі піднімався замок. Милуюся неповторними краєвидами городища, його мальовничими околицями.

З низкою нових вражень вирушаю в зворотню дорогу до Підгірців, Бродів, а від них через Дубно до Луцька.

Володимир Рожко – історик-архівіст, почесний професор Волинського національного університету ім. Лесі Українки, викладач Волинської православної богословської академії.

Підгорецький замок.

Конституцію України вшанували в Ізраїлі

Самодіяльні артисти театру „Шахар“ (зліва): Володимир Бахрар, Олена Василькова, Анатолій Шполянський, Тамара Горінштейн, Василь Фалєєв, Ліна Якобсон-Майська. (Фото: Ісая Фуксман)

Світлана Глаз

ТЕЛЬ-АВІВ. – Конституції незалежної України виповнилося 17 років, і з цієї нагоди в Ізраїлі 26 червня відбувся святковий вечір, який організували Посольство України в Державі Ізраїль та Товариство „Українці в Ізраїлі“. Вони доклали зусиль, аби присутні доторкнулися до історії, традицій і культурної спадщини України.

Договори і постанови прав і свобод військових між Пилипом Орликом, новообраним гетьманом Війська Запорізького, і козаками у 1710 році стали прототипом всіх європейських конституцій. Жодна з статтей тодішнього документу не була втілена в життя, але конституція П. Орлика стала першим законом демократичного суспільства. Про це розповіла Олена Іванчук, другий секретар Посольства України, яка привітала присутніх з святом.

Самодіяльні артисти театру „Шахар“ з Бат-Яму, колишні жителі України, читали вірші Тараса Шевченка, співали народні пісні, танцювали під керівництвом художнього керівника і засновника театру Заслуженої артистки України Тамари Горінштейн і концертмайстера Ліни Якобсон-Майська. А потім всі разом заспівали гимн України.

В приміщенні Українського культурного центру, де відбувся вечір до Дня Конституції, також розгорнута і діє виставка творів українських художників.

ПОСТАТІ

Добре потрудився на Божому виноградникові

Анізія Путько-Стех

23 липня 2013 року минає 10 років від дня, коли Господь покликав до себе свого вірного трудівника, душею і серцем відданого справам Божим на землі, Українській Греко-Католицькій Церкві, українському народові, невтомного борця за Патріярхат і єдність українців світу, будівничого церковних, мирянських, культурно-освітніх структур у Канаді – Єпарха Торонто і Східньої Канади Кир Ізидора Борецького.

Народився він 1 жовтня 1911 року в Острівці на Тернопільщині, в Галичині. Початкову освіту здобув у рідному селі. Закінчивши гімназію, студіював у Греко-католицької богословській семінарії у Львові. Відтак молодого талановитого абсольвента теології тодішній ректор Львівської богословської семінарії о. д-р Йосиф Сліпий відіслав до Мюнхену на продовження студій у Східній Колеґії св. Андрія, де він вивчав теологію Східньої Церкви. В часі тих студій 17 липня 1938 року з рук Єпарха Крижевецької Греко-католицької єпархії (сучасна Хорватія) Владики Діонісія Нарядія прийняв священичий сан.

26 листопада 1938 року за дорученням Митрополита Андрея Шептицького молодий священик виїхав на душпастирську місійну працю серед українців далекої Канади. Спочатку обслуговував місійні станиці в Саскачевані й Манітобі, а відтак в провінції Онтаріо. Вірні про нього писали: „Наш отець Ізидор Борецький – дуже рухливий священик, промовляє як ангел. Всі його дуже люблять". Поселившись у місійному осередку в місцевості Брентфорд, Онтаріо, до якого належали понад 10 станиць, згодом став парохом церкви св. Івана Хрестителя в Брентфорді. Своєю місійною опікою обіймав усі навколішні душпастирські станиці. Будував нові церкви, між іншими – церкву свв. Кирила і Методія в Сейнт-Кетеринсі, Успення Богоматері в Гримсбі та інші.

У березні 1948 року Папа Пій XII поділив Греко-Католицьку Церкву в Канаді на три Апостольські Екзархати: Східньої, Центральної та Західньої Канади, одночасно іменуючи двох нових єпископів: о. Ізидора Борецького і о. Андрія Роборецького. Екзархами призначив відповідно: І. Борецького – для Східньої Канади, А. Роборецького – для Центральної Канади та Ніла Саварина – для Західньої Канади.

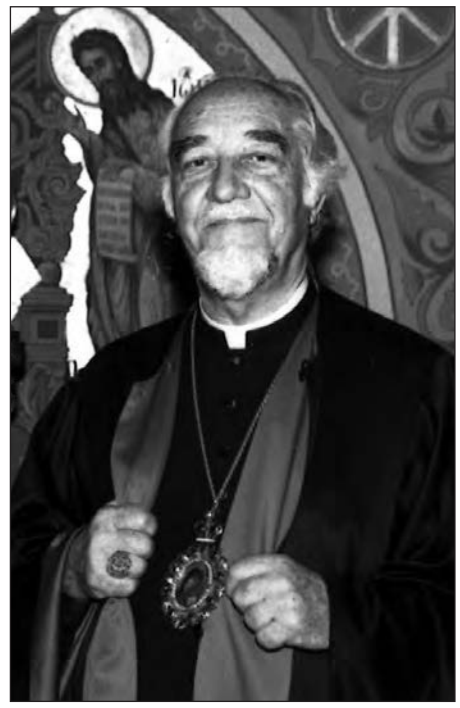
27 травня 1948 року у Торонто відбулася хіротонія Владики І. Борецького. У листопаді 1956 року Апостольський Екзархат Східньої Канади піднесено до гідности Торонтонської Єпархії, а Владика І. Борецький став її правлячим єпископом.

Протягом 50-літнього єпископського служіння Владика Ізидор з властивою йому енерґією, любов'ю до Бога і до людей віддавав себе розвиткові церковного, національного, культурно-освітнього життя українських поселенців у Канаді. Він збудував понад 80 церков, парафіяльні резиденції, єпархіяльний дім у Торонто, заснував десятки цілоденних українських католицьких шкіл, активно сприяв розвиткові курсів українознавства.

Також Владика доклав величезних зусиль до заснування Дівочої академії і новіціяту Сестер-служебниць в Анкастері (1953), новіціяту і Семінарії Отців-редемптористів у Медовейлі (1950-1953) , Колеґії для хлопців св. Василія Великого на Вестоні, Торонто (1958 р.), домів спокійної старости, кредитово-ощадневої спілки, монастир оо. Студитів у Вудстоку (1959, з церквою і школою іконографії.

Для університетської молоді Владика заснував Українське Католицьке Юнацтво „Основа", всіляко сприяв розвиткові молодіжних організацій, зокрема Пласту.

В 1949 році Владика Ізидор заснував єпархіяльне видавництво „Наша Мета"з власною друкарнею, з якої протягом багатьох років виходив у світ український католицький тижневик „Наша Мета".

Бл. п. Владика Ізидор Борецький

Владика Ізидор як учасник Другого Ватиканського Собору в Римі (1962-1965) був опорою для щойно звільненого (1963) з совєтського ув'язнення Патріярха Йосифа Сліпого.

Під час поїздок до України він відвідував села і міста, столичний Київ, вселяючи в людей віддані надію у краще майбутнє Української Церкви і народу. Його невтомну довголітню працю Президент України Леонід Кучма відзначив Орденом „За заслуги" III ступеня".

Торонто

Задля ґрунтовнішого вивчення...

(Закінчення зі стор. 1)

чив, що факт поширення голоду в Україні був добре відомий радянському керівництву уже в грудні 1931 року. Доповідач підкреслив, що Голодомор насправді почався наприкінці 1931 року і був пов'язаний із збиранням урожаю в 1931 і 1932 роках. Хоча вже на середину 1932 року було видно насування страшної катастрофи, радянська верхівка на чолі з Йосифом Сталіним знехтувала більшість свідчень про голод і загрозливу ситуацію в країні. До того ж, Й. Сталіна дратувало звернення політичного проводу України за допомогою й спроби знизити нереалістичні держзамовлення з хлібозаготівель, призначених Україні. Замість того, щоб виправити ситуацію, радянське керівництво в Кремлі, починаючи з другої половини 1932 року, розпочало репресивні заходи проти українських фармерів і керівників нижчої ланки та видало наказ про конфіскацію всього зерна, включно з колгоспним насінням, щоб нібито виконати квоту з хлібозаготівель. Також були накладені грошові кари й здійснена конфіскація інших харчових продуктів. Ці рішення й заходи створили передумови для голоду. На початку 1933 року, коли запаси продуктів були цілковито вичерпані, загроза масового недоїдання стала очевидною.

Д-р Б. Клід також представив витяги з радянських урядових і партійних документів, включно з перепискою між Йосифом Сталіним і Лазарем Каґановичем, які підсилили висновки дослідника тпро те, що голод, який розпочався наприкінці 1931 року, згодом переріс у те, що українці називають Голодомором і що становить акт організації зумисного голоду.

У своїй доповіді „Академічні аспекти просвітницької кампанії про голод в Україні в Північній Америці 1980-их років" А. Макух розглянув чотири пов'язані з наукою заходи, спрямовані на поширення обізнаности про голод під час його 50-их роковин. Очевидно, найважливішим заходом, який посприяв пізнішим акціям, був дослідний проект про голод Українського наукового інституту Гарвардського університету. Найбільший внесок тут зробив св. п. Джеймс Мейс, що невдовзі призвів до публікації новаторської праці Роберта Конквеста „The Harvest of Sorrow" („Жнива скорботи").

Другим був успішний документальний фільм „Harvest of Despair" („Жнива розпачу"), зроблений групою осіб, які згодом утворили Українсько-канадський дослідно-документаційний центр.

Третім було створення Комісії Конґресу США з вивчення голоду в Україні, в якій знову-таки Дж. Мейс відіграв провідну ролю. Останнім було створення Міжнародньої комісії з розслідування голоду в Україні 1932-1933 років, створеній Світовим Конґресом Вільних Українців, свідчення яких значною мірою базувалося на раніше отриманих наукових даних.

Третя доповідь, д-ра С. Ціпка – „Голод 1932-1933 років і питання вступу СРСР до Ліґи Націй", стала наслідком його тривалого дослідження про сприйняття Голодомору в Канаді. Він розповів про ті старання, які спонукали Ліґу Націй обговорити ситуацію в Радянському Союзі та здійснити відповідні заходи. Одна канадська газета у лютневому числі за 1933 року вмістила заклик графині Олександри Толстої (доньки письменника Лева Толстого) до Ліґи Націй про допомогу радянським людям. Більше про голод стало відомо 15 березня 1933 року, коли депутати Законодавчої Асамблеї Саскачевану зачитали витяги з листів місцевих меннонітів та закликали до дії. У наступні місяці були проведені численні мітинґи по цілій Канаді, організовані переважно українськими групами (а також і іншими, як-от Освітній гурток робітників прикордонних міст міста Віндзор, Онтаріо), щоб привернути увагу до голоду.

Звертаючись до україномовної преси в Канаді, д-р С. Ціпко розглянув обговорення Ліґою Націй голоду, яке відбулося за закритими дверима у вересні 1933 року. У доповіді в Палаті представників у лютому 1934 року депутат парляменту від Веґревілю (Альберта) Михайло Лучкович згадав про зусилля, спрямовані на те, щоб трагедію голоду включили до порядку денного Ліґи Націй. У вересні 1934 року держави світу зібралися, щоб обговорити питання вступу СРСР до Ліґи Націй. У висновку д-р С. Ціпко згадав про позицію Канади в цих дебатах, які включали й питання голоду.

На конференції були виголошені ще дві доповіді на тему колективізації в сільському господарстві України: „Висвітлення колективізації селянства України у центральній канадській пресі 1928-1932 років" (Ярс Балан, КІУС) та „Приховування реалій колективізації в Україні від чужоземних журналістів: держава, таємність та радянська секретна служба 1928-1933 років" (Ольга Бертельсон, Нотинґемський університет).

КІУС

Консенсус між...

(Закінчення зі стор. 1)

долати розходження заради вищої мети. За круглий стіл у Польщі, скажімо, сідали, здавалося б, непримиренні опоненти. І нині бачимо успіхи Польщі у побудові справді европейської держави".

Тяжко погодитися, що для України це є неможливим чи що вона взагалі не орієнтована на вищу мету. Директор Українського інституту публічної політики Віктор Чумак нагадує, що у Верховній Раді „давно чекає величезна кількість законопроєктів, які можна хоч зараз приймати. Вони стосуються вимог, висловлених Европейським союзом – щодо виборчого права, реформи правосуддя, правоохоронної системи, антикорупційної політики. Усе це напрацьовано. Але чи готова більшість відмовитися від корупційних систем?...Маю великі сумніви з приводу того, чи підтримає влада цю ініціятиву екс-прем'єра...".

Ні, швидше за все, відкинути не відважиться, підтримає, але тільки на словах. Цікаво буде спостерігати, як ця паразитарна влада вужем звиватиметься, щоб рятівну пропозицію звести нанівець.

Ситуація дурна, але яка ж типова для зіпсованої антиукраїнськими режимами української ментальности. Від колишньої нашої відпорности залишилося тільки наївне сподівання на спільний круглий стіл з сліпою темною силою, котра ненавидить наш народ і всіма способами зводить його зі світу.

Отож – консенсус з „реґіоналами"? „Це навіть марно обговорювати, – пише зовсім не радикал, а просто чесний журналіст Віталій Портников, – прислухається Янукович чи не прислухається, буде маневрувати чи не буде, буде домовлятися чи ні. Не буде прислухатися, не буде маневрувати, не буде домовлятися. Не з того він тіста... Впевнено летить він до прірви на білому коні. Так, цей кінь затопче будь-кого – але врешті-решт скине з себе вершника, щоб вхопитися за край камінного обриву...".

Ділимося болючою, сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в понеділок, 1 липня 2013 року на 87-му році трудолюбивого життя відійшов у Божу вічність наш найдорожчий чоловік, батько, дядьо, брат, вуйко і стрийко

св. п. д-р. і професор

ІВАН ЗИНОВІЙ ГОЛОВІНСЬКИЙ

народжений 25 квітня 1927 року в Зарваниці, Підгаецького повіту, Західня Україна.

Педагог, психолог, громадський діяч. Професор в Ратґерському університеті в Ню-Брансвику від 1966 року до 2002 року. Директор відділу освітньої психології, заступник декана педагогічного факультету до 1995 року. Член Американської Академії Шкільної Психології. Автор низки видань з психології в англійській та українській мовах. Писав до преси статті на теми педагогічної психології та на громадські теми. У 1995 році одержав стипендію Фулбрайта і викладав на пед-університеті Драгоманова і Києво-Могилянській Академії. Член куреня „Лісові Чорти", Архд. пл.сен. керівництва, нагороджений орденом св. Юрія в сріблі, дійсний член НТШ.

У глибокому смутку
дружина - Наталія з Петровських
син - Юрій з дружиною Кеті
дочка - Маруся з чоловіком Билом Чен
внуки - Роман, Христя і Аня Головінські
- Андрійко і Лесик Чен.
брат - д-р. Андрій Головінський з дружиною Мотрею, дітьми і внуками.
сестра - Анна Максимович з дітьми і внуками.
ближча і дальша родина в США і Україні.

Похоронні відправи відслужив в Ню -Брансвику о. Орест Кундеревич.
Парастас в п'ятницю, 5 липня в похоронному заведенні Бойлян Едвард, 188 Істон Ев. Заупокійна Служба Божа в Українській католицькій церкві Різдва Пресвятої Богородиці, 80 Лівінґстон Ев. Чин поховання відбувся на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів, просимо складати пожертви на Українську католицьку церкву Різдва Пресвятої Богородиці в Ню-Брансвіку, НТШ і Пласт.

У глибокому смутку повідомляємо, що 10 червня 2013 року упокоїлася в Бозі на 94 році життя наша найдорожча МАМА, СЕСТРА, БАБА

св. п.

ОЛЕНА КИСІЛЕВСЬКА

(з Тисовських- Ортинська)

нар. 10 грудня 1918 року у Калуші, Україна.

Панахида відбулася 13 червня 2013 року.
Похорон відбувся 14 червня 2013 року в церкві св. Николая в Пасейку, а відтак на цвинтарі Gate of Heaven в Ню-Йорку.

Прибиті горем:
донька - Анна та її чоловік Юрій Рибак і діти Ляриса і Адріян
сестра - Ірена Гординська
сестрінки - Марія Гординська-Крамарчук з родиною, Володимир Гординський,
братанка - Марта Гординська з родиною
шваґрова - Стефанія Тисовська з родиною
братанок - Юрій Тисовський з родиною
братова - Александра Ткач-Косик з родиною
сестрінки - Вірлана Ткач, Борис і Андрій Ткач з родинами, Зоряна Сіокало з родиною,
братанки - Ляриса Ловерні і Рута Фіоріно з родинами, Павло Кисілевський
кузинка - Таїса Богданська з родиною
ближча та дальша родина в Америці і Канаді

Вічна Її пам'ять

Пожертви в пам'ять Покійної просимо складати на:
Український Музей - The Ukrainian Museum, 222 East 6th Street, New York, NY 10003
або на Союз Українок-пресовий фонд - UNWLA - Press Fund, 203 2nd Avenue, New York, NY 10003

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 26 червня 2013 року упокіївся в Бозі наш найдорожчий Батько, Дідо і Прадідо

св. п.

Михайло Захарко

нар. 19 листопада 1922 року в селі Піддубці, п. Рава Руська.

У глибокому смутку залишилися:
син - Стефан з родиною
доньки - Оля з родиною
- Даруся з родиною
ближча і дальша родина в Україні й Англії.

Вічна Йому пам'ять!

Панахида була відправлена в понеділок, 1 липня 2013 року в похоронному завденні Fucillo & Warren, Manville, NJ.
Похоронні відправи відбулися у вівторок, 2 липня 2013 року в Українській католицькій церкві св. архистратига Михаїла, Manville, NJ, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного, South Bound Brook, NJ.

У П'ЯТУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ВІДХОДУ У БОЖУ ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і ніколи незабутнього мужа, батька і дідуся

св. п. інж. ЄВГЕНА ІВАШКОВА,

наукового дослідника

Заупокійна св. Літургія з Панахидою буде відправлена у четвер, 25 липня 2013 року у церкві св. Юра при 7 вулиці, в Нью-Йорку, о год. 7:30 ранку.

ВІЧНА ТОБІ ПАМ'ЯТЬ!

У Твою пам'ять родина: дружина – Євгенія Івашків, син – д-р Лев Івашків, дочка – адв. Софія Марта Івашків-Яців з родинами складаємо 500 дол. на потреби церкви св. Юра у Ню-Йорку.

Пам'ять про Тебе незабутня Дорогий Ґенушко! Ти завжди був, є і залишишся з нами в наших молитвах і серцях.

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 23 червня 2013 року відійшла у вічність у віці 82 літ моя найдорожча дружина і мама дітей

св. п.

Оля Бродин

з дому Герцик

Похоронні відправи відбулися у вівторок, 25 червня в похоронному заведенні Ґрей-Паркер в Порт-Джервис, Н. Дж. Похована на цвинтарі у Ґлен-Спей, Н. Й.

Залишилися у смутку:
чоловік - Богдан
син - д-р Микола Бродин з дружиною Евгенією,
внуки - Андрійко, Адріяна, Матвійко і Христя
син - Роман Бродин з дужиною Керол
сестрінка - Стефанія Ґізона з дітьми
сестрінок - Ярослав Мулик з дружиною і дітьми
брат - Богдан Герцик з дружиною і дітьми
кузинки по чоловікові - Оксана Крайківська в Канаді
- Соня Березовська в Каліфорні.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 27 червня, 2013 року відійшов у вічність чоловік покійної Софії (Зіні) Раковської, батько, дідьо, і брат

св. п.

Ігор Роман Раковський

Довголітній громадський діяч, Пластун, член Ватаги Бурлаків, голова хору "Думка", полковник при американському війську, Special Agent - US Drug Enforcement Administration.

У глибокому смутку залишені:
сини - Ігор з дружиною Ксенею
- Юрко з дружиною Ольою
- Андрій з дружиною Ромою
внуки: - Матей з дружиною Ксенею, Вікторія, Наталка з чоловіком Джоном, Діяна, Петро, Марко, і Олесь
брат - Ярополк Раковський і Ала Новицька
ближча і дальша родина Раковських, Кандюків, Кузьмовичів, Білокрилів, Гутників, Полюгів, і Леушів

Парастас і панахида відбулися в українській католицькій церкві св. Михаїла в Tucson, Arizona і Lytwyn & Lytwyn Funeral Home в New Jersey. Покійний похований на цвинтарі в Glen Spey, New York.

Вічная Йому пам'ять!

Бажаючі можуть скласти пожертви на:

Plast Chmeli - 27 Vovcha Tropa
c/o W. Myskiw
38 Tommy Court
Mahopac, NY 10541

Wounded Warrior Project
P.O. 758571
Topeka, KS 66675

Ніч вже йде, за верхом
Ясне сонце давно вже зайшло.
Тихо спи без тривог,
Тут є Бог, тут є Бог.

Ділимося сумною вісткою, що 18 червня 2013 року у Warren, Michigan несподівано відійшов у вічність на 90-ому році життя наш найдорожчий Муж, Батько і Дідусь

св. п.

інж. Роман Йосиф Балтарович

нар. 2 квітня 1924 року в селі Смільно Бродівського району Львівської області в Україні.

ПАНАХИДА відбулася в п`ятницю, 21 червня 2013 року о годині 7:00 веч. в Swanson Funeral Home/Buhay Funeral Directors, Warren, Michigan.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 22 червня 2013 року о годині 10:00 ранку в Українській католицькій церкві Непорочного Зачаття в Hamtramck, Michigan. Покійний похоронений на Resurrection Cemetery, 18201 Clinton River Rd, Clinton Township, Michigan

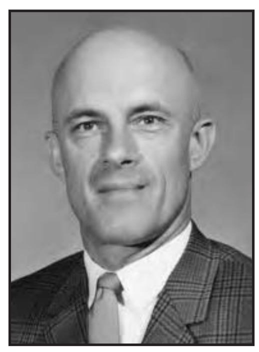
У глибокому смутку залишилися:
дружина- д-р Марія з дому Кричфалушій
дочки- д-р Оксана з мужем д-ром Юрієм Гудь
д-р Леся з мужем Віктором Крайнц
д-р. Марія з мужем д-ром Олегом Дубровським
внучки- д-р Лариса Гудь
д-р Наталія Гудь
д-р Христина Гудь
Вікторія Крайнц
Оксана Дубровська
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді та Україні

В пам`яті покійного родина просить складати пожертви на:
Immaculate Conception Ukrainian Catholic Church Restoration Campaign
11700 McDougall Street, Hamtramck, MI 48212

Вічна Йому пам`ять!

Наближається перша річниця відходу у вічність

св.п.

д-ра Ярослава Очеретка

лікаря – анестезіолоґа,

якого 16 липня 2012 року Господь обійняв та сказв „Прийди до мене".

Нар. у Каліші, Польща, був відданий Україні та українській спадщині.

Син св. п. д-ра Івана та Клавдії (з дому Дубів), брат св.п. д-ра Аркадія, який помер 23 травня 2011 року.

Медичні студії: Karl University, Prague, Czechoslovakia: M.D., Friedrich-Alexander University, Erlangen, West Germany, 1950.

Іміґрував до США у 1950 році. Став громадянинон США. Свобідно володів шістьма мовами. Понад пів століття працював у медичній професії.

Член професійних організацій: American Medical Association, American Society of of Anesthesiologists, American Thoracic Society, Association of Military Surgeons of America, Medical Society County of New York, Michigan, Illinois, Connecticut., Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Український Народний Союз.

Похоронні відправи відбулися в St. Francis Xavier Church у Нью-Йорку. Тіло спочило на St. Boniface Cemetery, Quincy, Illinois.

Нехай земля буде Йому пухом.

У смутку залишені:
дружина - Соня (з дому Bonnes), з котрою прожив 44 роки
сестра дружини - Джоен
племінники - Петро, Іван, Стефан з дружиною Кері і дітьми Емилі і Николас,
племінниця - Лідія з чоловіком Аркадіом та дітьми Іан і Дерек

Друзі та однокласники з гімназії у Празі: Наталія Канюґа з Нью-Йорку та інші з околиці Нью-Йорку, з Канади, Чехії та Німеччини.

Твоїй родині та друзям дуже бракує Тебе. Ти завжди будеш в нашій памяті та у наших серцях.